

PĂRINTELE MITROPOLIT IOAN, LA CEAS DE BINECUVÂNTATĂ ANIVERSARE

Preot dr. Ionel Popescu

Biserica bănăţeană, cu preoţii, monahii şi credincioşii ei, sărbătoreşte şapte decenii de la venirea pe lume, în Petraniul Bihorului, a Părintelui Mitropolit Ioan al Banatului.

Născut într-o familie de plugari credincioşi, descendenţi din neamul lui Menumorut, Înaltpreasfinţia Sa a trecut, în cele 7 decenii de viaţă dăruită de Dumnezeu, prin greutăţi, lipsuri şi încercări, dar le-a depăşit cu înţelepciune, cumpătare, muncă, studiu şi credinţă în Dumnezeu, păstrându-şi totodată sufletul curat.

După studiile universitare finalizate cu rezultate excepţionale, viitorul ierarh a auzit glasul Domnului şi în urmă cu 41 de ani, s-a închinoviat în obştea mănăstirii Lainici.

A studiat apoi Teologia, la zi şi, concomitent, s-a ocupat de zidirea şi restaurarea multor biserici, mănăstiri şi alte aşezăminte bisericesti în Arhiepiscopia Craiovei.

Primind o bursă de studii, a plecat la Ierusalim şi s-a specializat în exegeză, arheologie, istorie biblică, egiptologie şi orientalistă.

Ales episcop al Covasnei şi Harghitei, în anul 1994, a revitalizat viaţa bisericească pe acele plaiuri româneşti, a ridicat din ruine vechile biserici şi mănăstiri, a zidit unele noi şi a constituit comunităţi parohiale, păstorite de preoţi pe care i-a trimis la Teologie. În aceste comunităţi au renăscut credinţa şi tradiţiile strămoşeşti şi se păstrează identitatea noastră naţională. Despre jertfa şi împlinirile pastorale, culturale, filantropice şi patriotice ale arhiepiscopului Ioan în acele părţi s-a scris şi se va mai scrie încă multă vreme.

Dumnezeu arându-i să-l răsplătească pe „Ierarhul munţilor” cu înalta demnitate de Arhiepiscop al Timişoarei şi Mitropolit al Banatului. Au trecut,

iată, aproape 7 ani de la momentul istoric al alegerii sale la cârma eparhiei oblăduite de Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoş şi păstorită de luminaţii arhipăstori, Vasile Lazarescu şi Nicolae Corneanu.

Nu este acum ceasul bilanţului pentru slujirea Înaltpreasfinţitului Ioan la Timişoara, dar câteva aspecte trebuie, totuşi, menţionate.

În cei 7 ani de înţeleaptă, smerită şi binecuvântată arhipăstorie, împodobită cu zidirea a numeroase lăcaşuri bisericesti şi aşezăminte filantropice, cu implicarea pilduitoare în rezolvarea multiplelor probleme ale oraşului şi judeţului nostru, Înaltpreasfinţitul Ioan a străbătut eparhia de la un capăt la altul, a stat de vorbă cu preoţii, monahii şi credincioşii, le-a ascultat şi le-a împlinit nevoile, a cântat în strana bisericilor, a construit case pentru nevoiaşi, a adus bucurie şi speranţă în multe suflete împovărate de griji şi suferinţe.

Dragostea Părintelui Mitropolit Ioan pentru preoţi, monahi şi credincioşi, pentru orfani, văduve, familii cu mulţi copii, pentru bolnavii din spitale şi din aşezămintele speciale, pentru vârstnicii fără aparţinători, pentru oamenii străzii şi mai nou, pentru migranţi a încolţit şi rodeşte în sufletul multor oameni care au

început să-i fie alături în aceste acte de caritate creştină. Pentru toate acestea şi pentru alte bune fapte, ştiute şi neştiute, mulţumim Tatălui ceresc, Care, prin rugăciunile Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoş, ne-a dăruit un arhipăstor cu râvna şi dăruirea Sfântului Nicolae, şi- L rugăm să-i dăruiască Înaltpreasfinţitului Părinte Mitropolit Ioan ani mulţi şi luminoşi de arhipăstorie, cu sănătate, cu pace şi bucuria bunelor împliniri, pentru a ne călăuzi pe „Cărarea Împărăţiei” lui Dumnezeu.

ÎNTRU MULŢI ŞI BINECUVÂNTAŢI ANI, ÎNALTPREASFINŢIA VOASTRĂ!

ILARION V. FELEA (1903-1961). **PREOTUL, TEOLOGUL, MĂRTURISITORUL**

Preot prof. univ. dr. Cristinel Ioja

Viața părintelui Ilarion Felea, așa cum o cunoaștem din publicațiile vremii, din *Jurnalul autobiografic* și din mărturiile scrise și nescrise ale celor care l-au cunoscut, a fost dedicată lui Iisus Hristos, valorilor Bisericii, teologiei ortodoxe și culturii naționale. Activitățile în plan bisericesc și spiritual, precum și cele în plan teologic, dublate de întreaga sa operă scrisă, relevă un efort remarcabil pentru realizarea lor. Viața părintelui Felea a împletit trei vocații – preoția, teologia, mărturisirea – din care a iradiat lucrarea sa preoțească, teologică și mărturisitoare, emblematică pentru Biserica Ortodoxă și demnă de Sinaxarele ei. Redusă la esențe, viața părintelui se descoperă ca o viață în slujirea altarului și amvonului Bisericii, o viață în slujirea teologiei și culturii române, o viață dedicată lui Iisus Hristos.

I. Familia, formarea teologică și laică

Ambientul spiritual al familiei părintelui Felea a fost determinant pentru formarea sa spirituală, eclesială și de slujire a lui Iisus Hristos. Chipurile spirituale ale părinților exercită o influență majoră asupra vocației părintelui de a deveni preot și a sluji lui Iisus Hristos, această slujire fiind prezentă și în familia sa. Pregătirea teologică a părintelui Felea a fost temeinică, fiind realizată în centre teologice de prestigiu – Sibiu și București – și sub coordonarea elitelor teologiei românești din prima jumătate a secolului al XX-lea. Totodată, părintele Felea a arătat deschidere spre științele vremii, dobândind și o temeinică pregătire laică – în special la Universitatea din Cluj – deosebit de importantă pentru profilul apologetic exprimat în gândirea și opera sa teologică. Prin aceste studii și prin lecturile teologice și laice, părintele Felea are acces la cunoașterea diverselor concepții, sisteme și idei filosofice, psihologice și sociologice

europene, abordându-le din perspectiva apologeticii și teologiei Bisericii Ortodoxe.

II. Dreapta credință și ascultarea față de biserică

Preoția este centrul din care iradiază viața și teologia mărturisitoare a părintelui Felea. În acest sens, întâlnim o conformitate între mărturisire și viață, mărturisirea valorilor creștinismului devenind un modus vivendi desfășurat în Biserică și lume. Relaționează teoria cu praxis-ul în misiunea Bisericii, dinamica misiunii Bisericii, în contextul diverselor acțiuni ale confesiunilor și sectelor, cu așezarea ei în rugăciune și contemplare. Fără să nege importanța teoriei,

îndeamnă la praxis, la implicare socială bazată pe iubire și asumarea suferinței ca și căi spre Adevăr.

Prezența preotului Felea în parohie a fost una plină de lumină, de sfințenie personală, de jertfă și lucrare permanentă în mărturisirea vieții și credinței în Iisus Hristos, insuflând totodată credincioșilor săi viziunea unitară asupra relației între Biserică și neam, Biserică și cultură, Biserică și societate, teme intens afirmate în rândul teologilor și oamenilor de cultură din România interbelică. Preoția, pentru părintele Felea, nu a însemnat izolare a sinaxei liturgice și spirituale de structurile sociale, culturale și economice ale lumii, o enclavizare de tip sectar, ci o structurare a tuturor într-o ierarhie a valorilor umanității, o manifestare a tainei credinței în inima lumii și istoriei pentru ca toate să fie transfigurate în Iisus Hristos. În acest orizont și-a desfășurat lucrarea pastoral-misionară și culturală în parohiile Valea Bradului și Zdrapți, Șega Arad și Arad-Centru, în fidelitate față de valorile Evangheliei, ale dogmei și spiritualității Bisericii, în dragoste și slujire față de comunitățile parohiale și ierarhia Bisericii: zidește biserică de zid, fără să uite vreodată să zidească pe Hristos în inimile creștinilor prin Liturghie, Taină, predică, conferințe și manifestări religio-culturale, Casele culturale din Arad-Șega și din Arad-Pârneava fiind mărturii în acest sens. Și-a îndreptat preocupările pastorale spre formarea tinerilor, atât în cadrul sacramental al Bisericii, cât și prin catehizații, școală și diverse asociații ortodoxe în care Evanghelia, credința și spiritualitatea Bisericii erau zidite în inimile lor. În acest orizont, documentele de arhivă ne stau mărturie despre lucrarea sacramentală și pastoral-misionară a preotului Felea, centrată în legătura dintre Liturghie și filantropie, în catehizație și ridicarea poporului prin cultură și spiritualitate, în intensificarea vieții creștine a Oastei Domnului prin menținerea ei în cadrele Ortodoxiei, ca răspuns la diversele provocări neoprotestante și secularizant-ateiste ale vremii. Din toate transpare forța spirituală a părintelui, așezată în slujirea lui Hristos și a Bisericii, a comunității liturgice și a mărturiei prin cultura sfințeniei și a Evangheliei în mijlocul societății. Credința afirmată de părintele Ilarion Felea este credința curată a Bisericii Ortodoxe, ferită de rătăcirii dogmatice și

de simpatii a vreunui curent sau concepție străină de duhul Ortodoxiei. Aspectele dogmatice, pe care le exprimă în scrierile sale, fac referire la tezaurul dogmatic, spiritual și liturgic al Bisericii Ortodoxe din perspectiva căruia își mărturisește credința și combate diversele concepții teologice greșite, precum și prozelitismul neoprotestant, dimpreună cu sistemele filosofice secularizante ale vremii. Întâlnim în opera sa tratate aproape toate capitolele Dogmaticii ortodoxe într-o îngemănare cu viața spirituală și liturgic-ecclesială a credincioșilor. O teologie eclsială, experimentală, fundamentată biblic, patristic și liturgic, pusă la îndemâna creștinilor în lucrări de popularizare și de răspuns la diversele provocări ale modernității, atât în registrul religios (grupările neoprotestante), cât și în cel cultural-social (filosofiile autonome și ideologiile modernității).

III. Teolog mărturisitor și duhovnic misionar

Teologia părintelui Felea este mărturisitoare, experimental-eclsială, centrată în interrelația dintre dogmă-spiritualitate-cult, cu un pronunțat fundament biblic, fiind exprimată viu și dinamic în special prin omilie de la amvonul Bisericii și ca prelungire a acestuia, de la înălțimea catedrei de la Academia Teologică din Arad. Spațiul liturgic, duhovnicesc al Bisericii și ambientul pastoral-misionar al parohiei, reprezintă o componentă esențială a dezvoltării teologiei în gândirea părintelui Felea. El dezvoltă o teologie vie în corespondență cu viața și experiența Bisericii. De aceea, întâlnim în opera sa semnele evidente ale unei teologii unificate în unitatea eclsială exprimată în dogmă-spiritualitate-cult, toate culminând cu lucrarea ascetic-mistică Spre Tabor și cea referitoare la Viețile Sfinților. Dacă părintele Stăniloae este cel care traduce Filocalia în limba română, părintele Felea este primul teolog român, care analizează și integrează scrierile filocalice într-un sistem teologic bine sistematizat și extins, subliniind, în mod hotărâtor, necesitatea grandioasei sinteze între dogmă-spiritualitate-cult exprimate atât de la catedra academică, cât și prin intermediul predicii. Teologia nu trebuie să fie separată

de viața Bisericii, de viața parohiilor, de viața oamenilor care caută cu însetare experiența vie și personală cu Dumnezeu. Teologia trebuie să fie transformată dintr-o „teologie de cabinet”, dintr-o teologie „mumificată”, influențată de staticismul și filosofia scolastică, într-o teologie vie, într-o hrană duhovnicească, într-o frământătură care dospește aluatul lumii. În acest sens, exprimă fundamentele teologice pentru o cultură teonomă și oferă premisele unei teologii sociale. Unitatea Evanghelie-dogmă-spiritualitate-cult cu deschidere spre cultura și societatea moderne, în centru stând viața și experiența omului cu Hristos în Biserică și societate, reprezintă sinteza gândirii teologice a părintelui Felea. Acest deziderat va face parte constitutivă din eforturile de înnoire ale teologiei ortodoxe în secolul al XX-lea, mai ales sub influența mișcării neopatristice și îl întâlnim și în gândirea părintelui Ilarion Felea cu valoare de mărturisire eclesială, teologică și socială.

În opera teologică a părintelui Ilarion Felea nu întâlnim nicio o erezie, nici o concepție care să-l despartă de respectul și dragostea față de popor și ierarhia Bisericii, care să tulbure izvorul curat al dogmei, spiritualității și cultului Bisericii. Dimpotrivă, întâlnim o evidentă înnoire a teologiei ortodoxe, în duhul și experiența Părinților, prin unificarea și întruparea teologiei, prin descoperirea

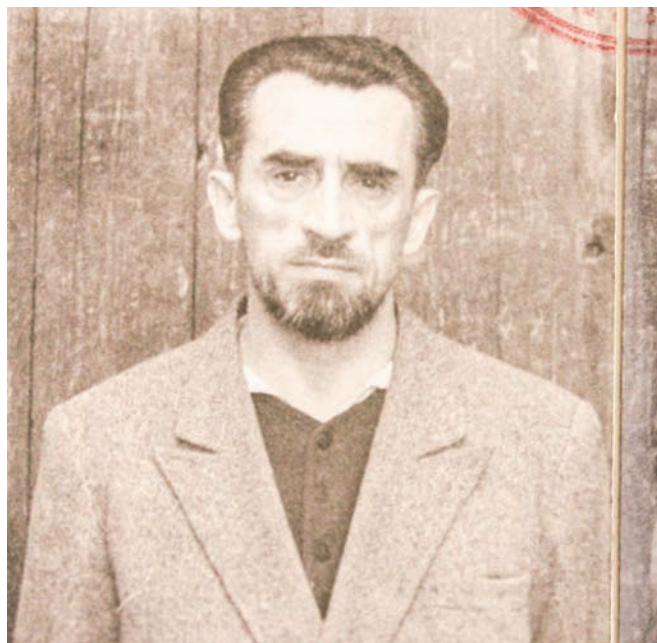
Părinților și a Filocaliei, prin reflecția teologică-pastorală la adâncimile duhovnicești-liturgice ale cultului, toate fundamentate în Sfintele Scripturi, în Tradiția experimentală a Bisericii și în Viețile Sfinților. Totodată, întâlnim o teologie deschisă spre cultură, educație și societate, responsabilă față de viața și interogațiile omului din secolul al XX-lea.

IV. Viețuirea sfântă

Mărturiile celor care l-au cunoscut, întreaga sa lucrare spirituală, pastoral-misionară și liturgică, precum și lucrarea sa culturală mărturisitoare ilustrează o viață de preot și teolog desfășurată în orizontul rugăciunii, daruirii, jertfei și mărturisirii, o viață desfășurată în orizontul sfințeniei lui Hristos. De fapt, sfârșitul vieții sale pământești este dovada cea mai evidentă cu privire la viețuirea, credința și mărturisirea părintelui Ilarion Felea. Întreaga sa viață, dar în special ultima parte a ei, desfășurată sub vicisitudinile prigoanei comuniste, a degradării, anchetelor abuzive și violențelor fizice, reprezintă o veritabilă teologie a necazurilor, a Crucii, dar și a Taborului.

V. Sfârșitul vieții

Părintele Ilarion Felea a căutat sfințenia vieții în Hristos și mărturisirea Lui în fața lumii și a celor

credincioși, și a celor necredincioși. Sfințenia vieții sale este mărturisită de cei care l-au cunoscut și l-au văzut mărturisind credința și experiind credința Bisericii, în special în chipul liturgic-doxologic al rugăciunii. Părintele Ilarion Felea a suferit în mai multe rânduri privațiuni de libertate, degradare și umilințe pentru mărturisirea credinței Bisericii, pentru verticalitatea vieții în Iisus Hristos : 7 martie 1945 este arestat și închis în lagărul de la Caracal până în 19 august 1945; 6 ianuarie 1949, la Praznicul Botezului Domnului este arestat și anchetat la Arad și Timișoara, la 28 octombrie 1949 fiind condamnat la un an de închisoare sub învinuirea de omisiune a denunțării, fiind eliberat de la Aiud în 6 ianuarie 1950; 25 septembrie 1958 este din nou arestat, dus la București, mutat apoi la Cluj unde este condamnat, în urma unor declarații false, la 20 de ani de temniță grea, 8 ani degradare civică, confiscarea averii sub învinuirea de activitate intensă contra clasei muncitoare și mișcării revoluționare, fiind mutat apoi la Gherla și, de aici, la Aiud. Întreaga sa teologie și credință, mărturisite cu stăruință ca preot și profesor de teologie au fost probate prin mărturia cea mai de pe urmă în temnița de la Aiud în 18 septembrie 1961. Sfârșitul martiric, după modelul Sfinților, îl face neșters din memoria Bisericii și a celor care l-au cunoscut. El rămâne statornic în credința sa asemenea mărturisitorilor din Sinaxarele Bisericii.

VI. Cinstirea și evlavia aduse de credincioși

Deși se părea că prin îngroparea într-o groapă comună și fără cruce, la Aiud, cei care l-au cunoscut, îl vor uita, nu s-a întâmplat așa. Memoria vie a Bisericii lui Hristos păstrează pe mărturisitorii Fiului, pe cei care nu s-au rușinat de El în fața necredincioșilor. Îngropat ca o sămânță sub pământ, mulți dintre detractori considerau cazul închis, însă numele și personalitatea teologică și duhovnicească a părintelui Felea a rămas în inimile și conștiințele celor care l-au cunoscut. Chipul său urma să rodească în mințile și inimile multora. La vremea hotărâtă de Dumnezeu, sămânța bună, rodește! El rămâne prezent și azi prin memoria celor care l-au cunoscut și prin opera sa și începe să rodească și în inimile tinerilor, mulți dintre ei admirându-i credința și mărturisirea. Evlavia credincioșilor din toată țara începe să se adâncească în jurul unuia dintre cei mai cunoscuți mărturisitori ai lui Hristos în temnițele comuniste, credincioșii din Arad-Șega îi înalță o cruce în curtea bisericii, iar o școală teologică de înalt nivel îi poartă numele. Pentru că pe unde a trecut a împărtășit lumină din lumina lui Hristos, iar credința sa nu fost alta decât credința dată o dată pentru totdeauna Sfinților.

SFÂNTUL APOSTOL ANDREI ȘI RĂSĂRITUL CREDINȚEI

Arhidiacon Veselin Ciocov

Ucenicii Mântuitorului Iisus Hristos au primit Har de Sus odată cu ziua Cincizecimii și, totodată, misiunea sfântă a propovăduirii cuvântului lui Dumnezeu, prin îndemnul Mântuitorului: „*Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și a Fiului și al Sfântului Duh*” (Matei 28, 19). În ceea ce privește misiunea propovăduirii

aflată în proximitatea Lacului Ghenizaret (Marea Galileii). Amândoi își câștigau pâinea, pescuind pești alături de tatăl lor. De asemenea, cunoaștem că fiii lui Iona erau următori, în pustiu Iordanului, Sfântului Proroc Ioan Botezătorul.

Din Sfânta Scriptură reținem că Apostolul Andrei a fost prezent la Botezul Domnului în râul Iordan și că lui Andrei și lui Ioan (viitorul

Cuvântului Evanghelic în partea de apus a Marii Negre (Pontus Euxinus), sorții au picat pe fratele Sfântului Apostol Petru. Sfântul Apostol Andrei, „cel întâi chemat”, a fost cel ce a transmis evanghelia strămoșilor noștri geto-daci.

Despre Apostolii Andrei și Petru știm că erau fiii pescarului Iona din Betsaida, localitate

apostol și evanghelist) le face mărturisirea mesianică Sfântul Ioan Botezătorul: „*iată mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatele lumii*” (Ioan 1, 36).

Chemarea la apostolie este relatată în Evanghelia după Matei prin cuvintele: „Pe când Iisus umbla pe marea Galileii, a văzut doi frați,

pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari. Și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni. Iar ei, îndată lăsând mrejele, au mers după El” (Matei 4, 18-20 și Marcu 1, 16-18). Sfintele Evanghelii pomenesc doar de două ori pe Sfântul Apostol Andrei: la înmulțirea pâinilor (Ioan 6) și după învierea lui Lazăr, când, împreună cu Filip, au înștiințat pe Domnul că niște elini, care erau în trecere prin Ierusalim, voiau să-L vadă (Ioan, 20-22). Alături de ceilalți apostoli, și Sfântul Andrei a fost martor la toate supliciile pe care le-a îndurat Domnul Hristos (Matei 10 și urm.).

Prima incursiune a Sfântului Andrei a fost în Asia Mică, iar mai târziu în teritoriile geto-dacilor, între Dunăre și Marea Neagră, arealul Scytiei Minor, dar și la nord de Prut. Influența coloniștilor greci care au ocupat această parte și care au întemeiat unele cetăți (Tyras, Histria, Tomis, Callatis și altele), a fost propice propovăduirii cuvântului Domnului. Despre acest fapt găsim relatări în unele scrieri din primele veacuri creștine. Bunăoară Episcopul și istoricul Bisericesc Eusebiu din Cezareea Palestinei (339-340) afirmă că: „Sfinții Apostoli ai Mântuitorului, precum și ucenicii lor, s-au împrăștiat în toată lumea locuită pe atunci. După

tradiție, lui Toma i-au căzut sorții să meargă în Parția, lui Andrei în Sciția, lui Ioan în Asia...”¹.

Scriitorul bisericesc Nichifor Calist redă foarte succint periplusul apostolic al Sfântului Andrei. Astfel, după ce întemeiază episcopii (cea mai veche fiind cea de la Tomis), hirotonește episcopi și preoți în această regiune, trece spre sud, străbătând Tracia, ajunge în Bizanț, Macedonia și Tesalia, ajungând la Ahaia (Patras), Grecia de azi. Acolo primește moarte martirică, și încă din secolul II, ziua de prăznuire a sfântului este 30 noiembrie. Anul martiriului său nu se cunoaște (unii istorici fixează anii 64-67, în timpul persecuției lui Nero, alții mult mai târziu, pe timpul persecuției lui Domițian)².

Moăștele Sfântului Andrei au fost mutate, în secolul al IV-lea, de la Patras la Constantinopol (capitala Imperiului Roman de Răsărit), când s-a sfințit biserica „Sfinții Apostoli”. Din a doua jumătate a veacului IV, părțile din sfintele moaște au fost date în dar bisericilor din Brescia, Nola și Milano și odată cu cruciada a IV-a, relicvele sale au fost mutate în Italia (în Amalfi, iar capul la catedrala din Roma). În semn de frățietate, capul a fost restituit bisericii Greciei, fiind așezat în catedrala din Patras.

Cinstirea Sfântului Apostol Andrei are un loc aparte în arealul Bisericii drept slăvitoare. Bisericile Greciei, Rusiei și României se bucură laolaltă pentru cinstirea de a fi propovăduitor al Cuvântului lui Dumnezeu, iar Patriarhia ecumenică din Constantinopol îl socotește cu recunoștință „întemeietor” al acestui „scaun apostolic”.

Așadar, și noi aducem prinos de mulțumire apostolului și propovăduitorului celui ales pentru misiunea sfântă de a ne încredința „tainele Împărăției Cerurilor” și prin mâinile căruia a coborât Harul Dumnezeiesc peste episcopii și preoții încredințați „turmei celei cuvântătoare” până în zilele noastre și până la sfârșitul veacurilor!

¹ Eusebiu de Cezareea, *Scrieri*, partea I, *Istoria bisericească*, în *PSB*, nr. 13, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1991, p. 103.

² Nichifor Calist, *Istoria bisericească*, apud Pr. prof. Mircea Păcurariu, *Sfinți daco-romani și români*, Editura Apologeticum, p. 13

CURTEA – BISERICĂ, ȘCOALĂ CONFESIONALĂ ȘI COMUNITATE. REPERE ISTORICE

Prof. dr. Dumitru Tomoni

Situată la 12 km sud-est de orașul Făget pe cursul superior al râului Bega, în aval de confluența celor două cursuri: Bega Poieni și Bega Luncanilor, localitatea Curtea este atestată documentar în anul 1506¹, ca făcând parte din domeniul cetății Șoimoș, aflat, la 1517-1518, în proprietatea lui George Brandenburg. La 1597, principele transilvan Sigismund Báthory o donează lui Ștefan Torok, iar în anul 1658 ajunge sub ocupație turcească.²

Potrivit tradiției, numele localității s-ar datora rolului avut de reședință de vară (curte) a unor importanți conducători din zonă. De-a lungul anilor localitatea a fost consemnată în diferite forme: 1514 Wdwarchel, 1597 Kurtha, Kurt, 1612 predium Kurta, 1617 possessio Kurtyan, 1690-1700 Kortya, 1828 și 1851 Kurtya³.

¹ Regretatul profesor Petru Ursulescu consideră data de 17 noiembrie 1362 drept prima atestare documentară a localității. (Petru Ursulescu Ana Ursulescu, *Curtea. File de istorie, vol. I De la origini la Unirea din 1918*, Timișoara, Ed. Eurostampa, 2011, p.73)

² *Ibidem*, pp.70-158

³ Coriolan Suci, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, vol. 1, București, Editura Academiei, 1968,

În anul 1554 Curtea avea 30 de case, în 1569, 17 case, în 1579, 19 case⁴, în 1717, 50 case și în 1776, 197 case⁵. În anul 1880 avea 224 case și 1203 locuitori, din care 1176 ortodocși⁶; în 1900 avea 271 case și 1306 locuitori, din care 1262 ortodocși⁷; în 1910 avea 302 case și 1325 locuitori, din care 1265 ortodocși⁸; în 1930 avea 1234 locuitori, din care 1178 ortodocși⁹; în 1992 avea 796 locuitori, din care 789 români¹⁰; în 2002 avea 699 locuitori, din

p. 184; Ioan Hațegan, *Dicționar istoric al așezărilor din Banat:sec. XI-XX. Atestări documentare și cartografice*, Timișoara, Ed. Artpress și Banatul, 2013, p.119.

⁴ Egel Pál, *A Temesvari es Moldovai szandzsak torok-kori telepulesei (1554-1579)*, Szeged, 1996, p. 179

⁵ I. D. Suci, Radu Constantinescu, , *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I, Timișoara, Edit. Mitropolia Banatului, 1980, p. 378

⁶ *Recensământul din 1880. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, București, Ed. Staff, 1997, p. 336

⁷ *Recensământul din 1900. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, București, Ed. Staff, 1999, pp. 578-579

⁸ *Recensământul din 1910. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, București, Ed. Staff, 1999, pp. 560-561

⁹ *Recensământul din 1930. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, Presa Universitară Clujeană, 2011, pp. 582-583

¹⁰ Varga E. Arpád, *Statistică recensăminte după limba maternă și naționalitate*, jud. Timiș, p. 40 (<http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/erdstat/tmetn.pdf>)

care 619 ortodocși¹¹; în 2011 avea 653 locuitori, din care 554 ortodocși¹².

Din punct de vedere administrativ, în secolele XV-XVI făcea parte din districtul Margina, la sfârșitul secolului al XVII-lea din districtul Făgetului¹³, după instaurarea stăpânirii habsburgice în Banat aparținea districtului Lugoj și cercului administrativ Făget¹⁴, în 1779 făcea parte din comitatul Caraș, plasa Căpâlnaș¹⁵, iar după 1881 din comitatul Caraș-Severin, plasa Făget. De la 1919 face parte din județul Caraș-Severin, plasa Făget, fiind comună cu secretariat cercual pentru comunele Breazova, Crivina, Fărășești, Pietroasa și Poeni, iar după 1925 din județul Severin, plasa Margina (1926-1929), apoi plasa Făget (1929-1939), din nou plasa Margina (1939-1950). Din anul 1950, după raionarea administrativă a teritoriului, comuna Curtea este compusă din satele Curtea – reședința de comună, Coșava, Fărășești și Homojdia din raionul Lugoj, Regiunea Banat, respectiv în raionul Făget după anul 1952, când acesta a fost înființat. Tot din acest an, la comuna Curtea sunt arondate satele Românești și Coșava, iar satul Fărășești este atașat comunei Pietroasa. Odată cu aplicarea legii nr. 2/1968 se desființează raioanele și regiunile, se înființează județul Timiș, iar Curtea este comună, fiind formată din satele Curtea – reședință de comună, Coșava și Homojdia, situație care se menține și astăzi.

Biserica din Curtea

În toponimia locală, se mai păstrează apelativul „La sat”, care desemnează vechea vatră a satului Curtea, la cca 2 Km de cea actuală. Cu siguranță că acolo a fost și o biserică, lucru confirmat de preotul Petru Iana în răspunsul la chestionarul

¹¹ Primăria Curtea. Corespondență

¹² *Ibidem*

¹³ Pavel Binder, *Lista localităților din Banat de la sfârșitul secolului al XVII-lea*, în „Studii de istorie a Banatului”, vol.II, Timișoara, 1970, p. 66

¹⁴ J. J. Ehrler, *Banatul de la origini până acum (1774)*. Prefața, traducere și note de Costin Feneșan, Timișoara, Ed. Facla, 1982, p.141

¹⁵ Maria Vertan, *Organizarea administrativ-teritorială a Banatului istoric în perioada 1716-1860*, în „Analele Banatului”, s. n., arheologie – istorie, XXI, Timișoara, 2013, p. 366

lui Miloia¹⁶, dar și de microtoponimul „Dealul Bisericii” păstrat până astăzi.

A doua biserică cunoscută, ridicată pe actuala vatră a satului, este Biserica de lemn cu hramul „Cuvioasa Parascheva”, monument istoric. A fost construită în anul 1794, așa cum arată pisania din chirilică, scrisă cu alb pe fond negru pe grinda tirant ce desparte naosul de pronaos: „...Cu ajutorul lui Dumnezeu (s-a făcut) această Sfântă și Apostolească biserică pe vremea înaltului împărat Leopold al III-lea și cu blagoslovenia archer[eului] nostru Petroviciu și cu osteneala satului la anul 1794...”¹⁷

Biserica din Curtea este cea mai spațioasă biserică de lemn păstrată în Banat: lungimea 18,60 m, lățimea 7,20 m, raza altarului 5,10 m, înălțimea pereților perimetrali 3,10 m, înălțimea până la apexul bolții 5,20 m și înălțimea turnului 9,50 m.

Fundația lăcașului de cult din Curtea este făcută din piatră de carieră și are un soclu scund de 0,20 m din același material, peste care sunt așezate tălpile. Pereții sunt din bârne de gorun, construiți în sistemul „în căței”, tencuiți la exterior, iar în interior sunt placațicu scânduri de stejar. Pereții de vest și sud imită în relief de tencuială crucile de eroi tipice monumentelor de lemn.

Turnul de pe pronaos are baza prismatică mult alungită, este acoperit cu un trunchi de

¹⁶ Muzeul Banatului, *Fond Ioachim Miloia*, Chestionar Curtea

¹⁷ Nicolae Secară, *Bisericile de lemn dispărute din Banat*, Timișoara, Ed. Excelsior art, 2002, p.55

piramidă și continuat cu un bulb în formă de pară. Învelitoarea acoperișului și vârful turnului sunt din șindrila. Pavimentul interior este din scânduri, dar lateral, sub strane și scaune, a fost placat cu cărămidă.

În tindă, deasupra intrării femeilor se află o altă pisanie, tot în chirilică, scrisă cu vopsea neagră pe fond alb, care se referă la pictura monumentului: „Zugrăvitusau această Sfântă biserică pe vremea înălțatului împărat Franțiscus al doilea și cu blagoslovenia arhiepiscopului Ștefan Avocumovici. S-au început a se zugrăvi la anul 1804 și s-au sfârșit la anul 1806, în luna lui decembrie, în 19”.¹⁸

Pictura ce decorează altarul, iconostasul, bolta naosului precum și pereții pronaosului a fost atribuită pictorului lugojean Petru Nicolici. Atribuirea s-a datorat anologiilor cu biserica din Poieni, unde artistul s-a semnat, dar și unei însemnări păstrate pe icoana Maicii Domnului de pe iconostas: Petre Zugrav. Dacă la Poieni predomină elementele neoclasiche, la Curtea pe lângă aceste elemente se adoptă și elemente baroce.

Pe o cruce de lemn, păstrată în altar, se află o altă inscripție tot în chirilică: „Această cruce s-a făcut Sfintei Biserici la Curtea prin îndrumarea preacinstului domn Petru de Atanasievici, protovesbiterul Făgetului la anul 1820”.¹⁹

Biserica de lemn din Curtea posedă încă un bogat inventar liturgic, deși o parte a fost trecut în noua biserică, terminată în anul 1937.

În anul 2015, prin grija Arhiepiscopiei Timișoarei s-a restaurat turnul și acoperișul

bisericii, valoarea intervenției fiind de 275000 lei.

Biserica actuală are hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” și a fost zidită între anii 1935-1937, după planul arhitectului Alexandru Iorga din Lugoj. Biserica a fost pictată de Nicolae Popovici, iar sculptura iconostasului a executat-o Ștefan Gajo. Sfințirea ei s-a făcut de către Episcopul Vasile Lazarescu la 3 octombrie 1937, în prezența multor oficialități: prefectul Victor Curuțiu, parlamentarii Victor Feneșiu și Titus Popovici, prim-pretorul Aurel Lugojanu, revizorul școlar Tiberiu Stan, avocatul George Gârda etc.²⁰. Între anii 1991-1992 biserica a fost repictată de pictorii Radu Jitaru și Alexandrina Mărgineanu Jitaru. În anul 2000 s-a refăcut tencuiala exterioară și s-a vopsit acoperișul, iar în anul 2013 s-au revopsit tablele de pe acoperiș și turelele bisericii. Clopotnița se află în interiorul bisericii, în turn.

¹⁸ *Ibidem*

¹⁹ *Ibidem*

²⁰ „Foaia Diecezană”, an. LII, nr. 41 din 10 octombrie 1937, p. 3

Cărți vechi: *Liturghier*, București, 1728; *Molitfelnic*, Râmnic, 1730; *Triod*, Râmnic, 1761, *Penticostar*, Râmnic, 1767 etc²¹.

Cor. Învățătorul Ioan Simion Caba a înființat în Curtea încă din primul an de activitate (1892) un cor bisericesc de bărbați, pe 4 voci, format din 60-70 de plugari. Dorind să transmită această pasiune și elevilor săi, i-a atras în această activitate culturală, astfel că, după 13 ani de muncă, în anul 1903, și-a format un cor mixt pe 8 voci, cu care a colindat Banatul, fiind prezent la numeroase reuniuni corale. Corul s-a pregătit pentru a participa la Expoziția din București, din anul 1906, dar coriștii nu au primit pașaport de la autoritățile maghiare, deoarece corul avea „o ținută nepatriotică”. În schimb, în a doua zi de Paști a anului 1906, corul a susținut un concert „pur românesc”, în sala hotelului „Regele Ferdinand”, apreciat de avocatul George Gârda drept „o reușită din cele mai splendide”²². Același cor a susținut un concert urmat de dans în ospătăria „Steinitz” din Curtea, în 15 februarie 1908²³. În 5/18 iulie 1911, cu prilejul vizitei canonice făcute de episcopul Miron Cristea în Curtea, întrucât el a fost găzduit de preotul Filimon Titel, s-a organizat o serenadă, cu conduct cu torțe, unde s-a remarcat corul condus de Caba²⁴. De remarcat faptul că, din 105 membri câți avea Reuniunea de muzică și cânt a plugarilor din Curtea, 100 erau foști elevi ai pasionatului învățător. După plecarea învățătorului la Școala de fete din Lugoj, la 1 septembrie 1919, activitatea corală a fost coordonată de învățătorii locali, dintre care s-au remarcat Titus Toma și Ștefan Martin. După instaurarea regimului comunist, corul a fost condus până în anul 1958 de profesorul de muzică Samson Togerescu, fiu al satului, cu rezultate remarcabile, dar după această dată își încetează activitatea, cu excepția anilor 1981/1982 când a obținut locul III la faza națională a concursului „Cântarea României”²⁵.

Cimitirul este amplasat în partea sudică a satului.

²¹ Ion B. Mureșianu, *Carte vechi bisericească din Banat*, Timișoara, Ed. Mitropolia Banatului, 1985, p. 168

²² „Drapelul”, an. VI, nr. 40 din 8/12 aprilie 1906, pp. 1-2

²³ „Poporul Român”, an. VIII, nr. 5 din 3/16 februarie 1908, p. 3

²⁴ „Foaia Diecezană”, an XXVI, nr. 31, 1911, pp. 4-6

²⁵ Petru P. Ursulescu, *Centenarul corului din Curtea*, în „Renașterea bănațeană” din 20 octombrie 1992, p. 7

Casa parohială a fost ridicată cu truda și osteneala satului în jurul anului 1970.

Monument al eroilor nu există

Sucesiunea preoților

Grigorie Popovici (1767), este localnic²⁶.

Petru Janoșev (=Ianoș) (1773-1779). A fost hirotonit la 26 martie 1773²⁷.

Alexandru Popovici (1779-1787). A fost primul preot consemnat de matricolele bisericești păstrate la parohie²⁸.

Gheorghe Ioanovici (1787-1815). A coordonat lucrările de ridicare a bisericii monument istoric, pictarea acesteia și dotarea cu cele necesare ofierii serviciului divin. În anul 1812 l-a avut capelan pe Panait Crăiniceanu din Breazova²⁹.

Nestor Bercea (1815-1846). S-a născut în satul Toc, jud. Arad. Numele său apare pe lista prenumeraților la *Pedagogia* lui Villom și la *Istoria Universală* a lui Pavel Kenghelaș³⁰.

Eftimie Miron (1846-1865). A participat cu regularitate, în calitate de director școlar, la școala confesională din localitate, scriindu-și numele cu caractere latine, alături de învățătorul George Dobrea, încălcând regulile stabilite de ierarhii sârbi. Îmbolnăvindându-se la sfârșitul anului 1864, slujbele religioase vor fi oficiate de preoții Constantin Popovici din Românești și Eremia Popovici din Breazova. Moare la 11 ianuarie 1865³¹.

Toma Ioanovici (1865-1867). Era fiul preotului Petru Ioanovici din Jupani și nepotul protopopului Făgetului, Atanasie Ioanovici. Deși se implică în efectuarea unei reparații substanțiale a bisericii, ajunge la un conflict fără ieșire cu o parte a enoriașilor, iar în urma intervenției forurilor superioare renunță la post pentru a deveni capelan la biserica din Jupani, unde slujea tatăl său³².

Toma Grozescu (1868-1876). În urma demisiei lui Toma Ioanovici, la 17 martie 1868 a fost instalat

²⁶ I. D. Suciu, Radu Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I, Timișoara, Ed. Mitropolia Banatului, 1980, p. 311

²⁷ *Ibidem*, p. 378

²⁸ Muzeul Banatului, *Fond Ioachim Miloia*, Chestionar Curtea

²⁹ Petru Ursulescu Ana Ursulescu, *Curtea...*, p. 217

³⁰ Ioan Cipu, *Prenumeranții din Banat la cărțile de patrimoniu românești cu caracter laic, tipărite la Buda*, în „Supliment istoric al revistei Suflet nou”, an. XI, nr. 23, 2015, pp. 7 și 13

³¹ *Ibidem*, p. 219

³² *Ibidem*, pp. 287-288

administrator parohial Toma Grozescu, originar din Sărăzani. Așa cum s-a angajat printr-un protocol semnat la instalare, va reuși să întroneze o atmosferă de liniște în parohie. Din păcate, după doar opt ani de slujire decedează, fiind înmormântat în ziua de 9 februarie 1876, slujba fiind oficiată de un sobor de preoți, în frunte cu protopopul Ioanovici³³.

Nicolae Grozescu (1876-1877). Absolvent a cinci clase primare și a cursului teologic din Caransebeș, vorbitor de germană și maghiară, a slujit la parohia din Curtea 11 luni, trecând la cele veșnice la doar 22 de ani.

Filimon Titel (1879-1927). Căsătorit cu fiica preotului Nicolae Barboni din Tomești, Filimon Titel devine preot din 1 ianuarie 1879, fiind sprijinit și de protopopul Ioanovici. Deși era localnic și a păstorit timp de 48 de ani cea mai înstărită parohie din protopopiat, după reședința Făget, preotul nu s-a remarcat prin activitatea desfășurată și nu s-a bucurat de aprecierea enoriașilor, fiind eclipsat total de învățătorul Ioan Caba.

Petru Iana (1927-1950; în acel an a fost arestat), S-a născut la 1 Octombrie 1903 în localitatea Var,

Petru Iana

judetul Caras-Severin. După absolvirea Academiei Teologice de la Caransebeș, la 1 ianuarie 1927 a fost numit preot la parohia Curtea. După instalarea în parohie, preotul Iana a depus mari eforturi pentru zidirea frumoasei biserici parohiale. Neavând fonduri, el a reușit să-și convingă enoriașii ca să-i susțină inițiativa și, astfel, lăcașul de cult a fost ridicat din donațiile lor și cu fonduri de stat, fiind înzestrat, totodată și cu trei clopote mari. După sfințirea bisericii a început demersurile necesare construirii unei școli în Curtea, pe care, în calitate de președinte al Comitetului școlar, a reușit să le finalizeze. Datorită acestor remarcabile realizări pastoral-misionare, a fost hirotesit, la 18 iunie 1945, într-un „iconom”, cu dreptul de a purta brâul roșu³⁴, iar din partea autorităților de stat i s-a conferit distincția „Răsplata muncii”. De asemenea, fiind un preot model, înzestrat cu alese calități morale și intelectuale, a fost ales membru în Adunarea Eparhială și în Consiliul Eparhial de la Caransebeș, calitate pe care a deținut-o până la desființarea episcopiei, în anul 1949³⁵. La 8 Septembrie 1950 a fost arestat pentru legături cu maiorul Vasile Duma, liderul unui grup de rezistență armată anticomunistă. Judecat de Tribunalul Militar Timisoara, a fost condamnat la 9 ani de închisoare. A cunoscut penitenciarele de la Timișoara (1951), Aiud (iunie 1951), Lugoj (decembrie 1954), Gherla (martie 1956), Jilava și Galați (noiembrie 1958). La expirarea pedepsei, părintele Iana a primit o decizie de domiciliu obligatoriu la Viișoara, în Bărăgan, pentru 48 de luni. După eliberare, la 1 februarie 1964 a fost numit preot la Parohia Sălbăgel, comuna Gavojdia, județul Timiș, unde a slujit până la 1 octombrie 1977, când s-a retras la pensie. La 9 februarie 1993 a trecut la cele veșnice și a fost înmormântat la Caransebeș.

Emanuel Georgescu - administrator parohial (1951),

Ioan Clavel (1952-1973). S-a născut la Iași în 19 ianuarie 1922. În anii celui de-Al Doilea Război Mondial s-a refugiat cu familia în Făget. A urmat studii teologice la Caransebeș. S-a pensionat la 1

³⁴ Actul oficiului protopopesic Făget nr.645/12 octombrie 1943, semnat de protopopul Iulian Opreșoni

³⁵ Ionel Popescu, *Preotul Petru Iana, pătimitor în temnițele comuniste, „Renașterea bănățeană”, nr. VI, 2021/8, pp. 472-482*

³³ *Ibidem*, pp. 288-289

decembrie 1973. Moare în Făget la 2 noiembrie 1983.

Ioan Bucur-preot administrator (1974). S-a născut la Tomești în 11 martie 1928. A mai slujit la parohiile Luncani (1966-1988) și Tomești (1988-1998).

Ioan Drăgan (1975-1987). S-a născut la 19 iulie 1952. A urmat studii teologice la București. La 1 noiembrie 1987 s-a transferat la parohia Bucovăț.

Ioan Mihuț (1988-1991). S-a născut la 28 decembrie 1954. La 1 noiembrie 1991 s-a transferat la parohia Valcani.

Gheorghe Hogea (1991-1995). A demisionat la 1 martie 1995.

Petru Florin Barbu (din 1 iulie 1995). S-a născut la 6 mai 1965 în Făget. Studii primare, gimnaziale și liceale la Făget (1971-1981), Seminarul Teologic din Caransebeș (1984-1989). Facultatea de Teologie Sibiu și București (1991-1995).

Școala confesională

La 24 mai 1774, împărăteasa Maria Tereza sancționa Regulile directive pentru îmbunătățirea învățământului din școlile elementare sau triviale sârbești și românești reunite, prima lege menită să organizeze și să îmbunătățească învățământul elementar (trivial)³⁶. În același an, în lista școlilor

³⁶ Victor Țircovnicu, *Istoria învățământului din Banat până la 1800*, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1978, p. 128-129.

primare înființate în ținutul Timișoarei figurează și școala din Curtea, unde învățau și copiii din Crivina de Sus, Pietroasa, Fărășești, Poieni, Românești, Goizești și Tomești³⁷. La 1 octombrie 1776, directorul școlar Teodor Iancovici de Misievo a cerut rechizite școlare și pentru școala din Curtea: 24 ustensile de scris, 24 table de calcul, 12 foarfeci pentru hârtie, 12 bricege și 72 creioane și 2 suluri de hârtie³⁸.

Dacă în anul 1791 învățau la Curtea 52 de elevi (toți băieți)³⁹, în anul școlar 1796/1796 școala era frecventată de 8 băieți și 7 fete, iar în anul școlar 1801/1802 de 16 băieți și 5 fete⁴⁰.

Succesiunea învățătorilor.

Primul învățător consemnat în documente în anul 1776 a fost **Iosif Ianoșevici**⁴¹, localnic. Nu știm cât timp a funcționat în Curtea, dar știm că era învățător și în anul 1791⁴².

Zenovie Răchițan (1843-1846). În perioada când a funcționat la Curtea, școala a fost inspectată de două ori de directorii școlari ai districtului Lugoj-Caransebeș: Uroș Volici (8 iulie 1844) și Macsim Pascu (5 iulie 1846).

George Dobrean (1946-1852). În perioada când a funcționat la Curtea, școala a fost inspectată de patru ori de Constantin Ioanovici, inspectorul cesaro-regesc al școlilor bănățene.

Ana Levai (1852/1853).

Franz Kardos (1852-1861). Îndeplinea și funcția de notar al cercului notarial Curtea.

Ioan Glava (1866-1874) După plecarea lui Kardos, deși postul a fost scos la concurs, nu s-au găsit doritori. De aceea, din 1866 documentele școlare îl consemnează pe docintele (absovent de preparandie, fără atestat de calificare) Glava.

Pentru că, prin ordonanța Ministerului Maghiar al Cultelor și Instrucțiunii Publice din 15 mai 1869 se cerea numirea unor învățători calificați, alfel școlile confesionale riscau să devină școli comunale, episcopia și protopopiatul au hotărât să organizeze concurs pentru postul de învățător

³⁷ I. D. Suci, Radu Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I, Timișoara, Ed. Mitropolia Banatului, 1980, p. 340

³⁸ Petre Radu, Dimitrie Onciulescu, *Contribuții la istoria învățământului din Banat până la 1800*, București, Ed. Litera, 1977, p. 316

³⁹ *Ibidem*, p. 265

⁴⁰ *Ibidem*, p. 243

⁴¹ *Ibidem*, p. 265

⁴² *Ibidem*

la Curtea, la 31 decembrie 1874. S-au prezentat doi candidați: Ioan Țona, învățător în Gladna Română și Filimon Titel, elev în clasa a V-a de gimnaziu din localitate. Prin manevrele protopopului Ioanovici, în complicitate cu autoritățile locale, a fost declarat câștigător cu unanimitate de voturi Filimon Titel. În urma intervenției consistoriului școlar diecezan, s-a hotărât organizarea unui nou concurs, fără ca Filimon Titel să aibă drept de participare⁴³.

IOAN CABA

Nicolae Popescu (1875-1890). Originar din comuna Șimand, comitatul Arad, deși era absolvent de preparandie nu a fost la înălțimea așteptărilor, fapt confirmat și de calificativele obținute de-a lungul anilor.

Petru Dalea (1890-1891). Originar din comuna Târnova, comitatul Arad, a fost învățător suplinitor.

Ion Simion Caba (1891-1919), învățător, profesor și director. S-a născut la 23 aprilie 1871, în comuna Chișinău Criș, jud. Arad, într-o familie de țărani. Studiile primare le-a făcut în comuna

natală, gimnaziul la Beiuș (1882-1886) și Școala Normală la Arad (1887-1890). A fost învățător la Curtici (1890-1891) și Curtea (1891-1919), profesor și director la Școala de fete din Lugoj (1919-1928), profesor la Liceul Coriolan Brediceanu din Lugoj (1928-1932). A avut 23 procese politice și în timpul primului război mondial, la 29 februarie 1916 a fost concentrat și trimis pe front. Datorită eforturilor stăruitoare depuse de învățătorul Caba și de protopopul Sebastian Olariu, consistoriul diecezan din Caransebeș a dispus înființarea celui de-al doilea post didactic la școala confesională din localitate, începând cu 31 octombrie 1911, fiind ales ca învățător Ioan Murgu din Ilidia. Din cauza lipsei de elevi cursanți, în toamna anului 1912, școala comunala din Curtea, înființată în anul 1909, cu sprijinul preotului local, și-a încetat activitatea. Dascăl cu vocație și dragoste de cultură, a înființat în Curtea încă din primul an de activitate un cor bisericesc de bărbați, pe 4 voci și un cor mixt pe 8 voci. Fiind preocupat și de emanciparea economică a consătenilor săi, în anul 1893 a înființat în comuna Curtea și o cooperativă bancară. Încercările de a crea o „Reuniune de înmormântare” și o „Reuniune pentru asigurarea vitelor” au eșuat, pentru că autoritățile maghiare au refuzat să aprobe statutele acestor asociații, motivând-i că și așa corul din Curtea „îi destul de prea românesc, prea nepatriotic.” Datorită prestigiului de care s-a bucurat în rândul locuitorilor din localitatea unde a stat aproape trei decenii, învățătorul Ion Caba a fost ales delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, atât din partea comunei bisericești, cât și din partea Reuniunii de muzică și cânt a plugarilor din Curtea⁴⁴.

Tiberiu Gherga (1920-1922)

Alexandru și Ana Florei (1923-1926)

Și la Curtea, de-a lungul anilor, atât în altar cât și la catedră au slujit generații de preoți și dascăli, sădind credință, lumină și cultură în mintea și inimile localnicilor.

⁴³ Petru Ursulescu Ana Ursulescu, *Curtea...*, pp. 305-306

⁴⁴ Ioan Munteanu, Dumitru Tomoni, Vasile M. Zaberca, *Banatul și Marea Unire. Bănățeni la Alba Iulia*, Timișoara, Ed. Partoș, 2018, pp.132-133

VALOAREA CULTURALĂ ȘI SPIRITUALĂ A CIMITIRELOR. CONTINGENȚA DINTRE TEMPORALITATE ȘI VEȘNICIE

Prof. dr. Alexandru Nicoară

Sfântul Sinod Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2021 în Patriarhia Română ca *Anul omagial al pastorației românilor din afara României și Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor. Era o necesitate vitală, acum în postmodernitate, să se sublinieze valoarea liturgică și culturală a cimitirelor.*

Omul este creat după chipul lui Dumnezeu (Facere 1, 27) cunoscut în Trei Persoane, esența firii Sale fiind comuniunea de Persoane. Și mormintele înaintașilor noștri sunt în comuniune având ca strajă Sfânta Cruce, *arma* prin care Hristos a omorât moartea. Alături sunt toți cei adormiți pe Sfântul Disc sub forma miridelor la Sfânta Proscomidie.

Frumusețea creștinismului constă în faptul că viața omului nu se sfârșește la mormânt. Biserica se detașează total de expresia *a trecut în neființă* pe care oamenii o rostesc adeseori în legătură cu adormirea unui creștin. Termenul cel mai potrivit din punct de vedere teologic, scripturistic, este cel de *adormit*. Dacă trupul se întoarce în pământul din care a fost alcătuit (Facere 2, 7), sufletul se va întoarce la Dumnezeu, căci prin suflarea gurii Sale a fost zidit. Duhul omenesc este suflarea Duhului Sfânt (Sfântul Luca al Crimeii).

Termenul de *adormit* este un termen de natură scripturistică. Duhul Sfânt vorbește prin gura Marelui Apostol Pavel în *Epistola către Tesaloniceni*, din care este rânduit să se citească la Slujba Parastasului: „Fraților, despre cei ce au adormit, nu voim să fiți în neștiință, ca să nu vă întristați, ca ceilalți, care nu au nădejde, Pentru că de credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa (credem) că Dumnezeu, pe cei adormiți întru Iisus, îi va aduce împreună cu El căci aceasta vă spunem, după cuvântul Domnului, că noi cei vii, care vom fi rămas până la venirea Domnului, nu

vom lua înaintea celor adormiți” (Tesaloniceni 4, 13-15).

Un alt text biblic care completează afirmațiile de mai sus este învierea prietenului Său Lazăr din Betania de către Mântuitorul Iisus Hristos. Evanghelia după Ioan consemnează cuvintele Mântuitorului care îi asigură pe ucenici că Lazăr nu a murit ci doarme (Ioan 11, 11). La cuvântul Logosului înomenit, a Celui Care cu moartea Sa rupe pecetea morții, Lazăr deși mort biologic de patru zile, încât începuse să miroasă, revine la viață pentru că Însăși Viața-Hristos (Ioan 14, 6) îl chemase. Hristos – începătura celor adormiți (I Corinteni 15, 20), prin ridicarea lui Lazăr din morți, a preînchipuit învierea de obște, a tuturor oamenilor, chiar înainte de pătimirile și moartea Sa.

Primul mormânt al lui Lazăr, cel din Betania, este acum loc de binecuvântare pentru pelerinii

care merg la Locurile Sfinte în căutarea sfințeniei. Al doilea mormânt, cel din Larnaca, a fost descoperit în secolul IX având inscripția „Lazăr, prietenul lui Hristos”. Aici a fost construită o biserică ridicată în cinstea dreptului Lazăr. O parte din sfintele moaște sale au fost mutate într-o biserică din Constantinopol, înălțată în cinstea sa de către împăratul Leon al VI-lea Filosoful. Reconstructă în secolul al XVII-lea, biserica din Larnaca este unul dintre cele mai

vizitate și impresionante locuri ale orașului. După tradiția ortodoxă grecească, Lazăr după ce a fost înviat din morți de către Domnul Hristos, acesta a venit în Cipru, unde, mai târziu, avea să fie ales episcop de Kition de către cei doi mari misionari, Pavel și Barnaba. Lazăr a mai trăit în Larnaca aproximativ 30 de ani, fiind apoi înmormântat în interiorul Bisericii. Pelerinajele la aceste monumente funerare sunt ele însele purtătoare de cultură și spiritualitate.

O altă minune a Mântuitorului Hristos în care găsim prezența cuvântului *doarme* (Mt. 9, 24) este învierea fiicei lui Iair, un fruntaș al sinagogii din Capernaum. Minunea este relată de 3 dintre Evangheliști: consemnată în Evanghelia după Matei (9:18–26), în cea după Marcu (5:21–43) și în cea după Luca (8:40–56). Iair, mai-marele sinagogii, l-a rugat pe Domnul Iisus Hristos să o vindece pe fiica sa care era pe moarte. După Sfântul Evanghelist Matei, fiica sa era deja moartă. Domnul Iisus intră în casă și o readuce la viață pe fiica fruntașului al sinagogii din Capernaum, sau după propriile sale cuvinte, o trezește. În Evanghelia după Marcu, Iisus i s-a adresat „*Talita kumi*” aramaică (transliterată în limba greacă ταλιθα κουμι și care se traduce: „*Fetișo, îți spun ție, scoală-te*” și pe fiul văduvei din orașul Nain, cetate aflată la aproximativ 3 kilometri de Muntele Tabor, îl readuce la viață prin cuvintele „*Tinere, ție îți zic, scoală-te*” (Lc. 7, 14)!

Se ridică o întrebare foarte coerentă. De ce Mântuitorul Iisus Hristos când vorbește despre propria-I moarte o numește moarte iar când vorbește despre moarte noastră (oamenilor) o numește adormire? Răspunsul ni-l oferă Gura de Aur a Bisericii: „Că nu degeaba, nici la întâmplare întrebuițează anume cuvintele acestea, ci având în vedere un lucru mare și minunat: în privința lui Hristos vorbește de „moarte” ca să arate că El a pățit într-adevăr, iar în privința noastră vorbește de „adormire” spre a ne alina durerea. Că acolo unde învierea a avut loc, spune cu îndrăzneală „moarte”, iar acolo unde învierea e doar nădăjduită vorbește de „adormire”, prin aceasta numire îmbărbătându-ne și dându-ne bune nădejdi: fiindcă cel ce doarme se va scula

negreșit, și moartea nu e altceva decât un somn lung”¹.

În cimitire, la căpătâiul părinților și bunicilor, se găsesc numeroase opere de artă și cultură, constând în cruci sau monumente de lemn sau piatră sculptate cu o măiestrie deosebită, măiestrie recunoscută nu doar de români, cât și de străini. Aș exemplifica aici cu renumitul cimitir Bellu din Capitală care a fost inclus pe harta obiectivelor cultural-turistice europene, realizată de Asociația Cimitirelor Reprezentative din Europa, după ce Administrația Cimitirelor și Crematoriilor Umane a devenit membră a asociației europene. O dată cu aderarea la ASCE (Adunarea cimitirelor semnificative din Europa) în calitate de membru cu drept de vot, conducerea ACCU propune Cimitirul Bellu ca punct de reper semnificativ, pe harta obiectivelor cultural-turistice europene, alături de alte 83 de asemenea așezăminte din, Cehia, Polonia, Spania, Suedia sau Italia. Propunerea a fost acceptată de către ASCE, care militează prin statutul său să atragă atenția cetățenilor europeni cu privire la valorile culturale și istorice pe care cimitirele reprezentative le adăpostesc și la protejarea acestor valori.

Potrivit Sfintelor Canoane, ridicarea lăcașurilor de cult se întemeiază pe părțile din moaștele sfinților, după cum s-a hotărât la Sinodul al VII-lea de la Niceea în 787 prin canonul 7². Relația sat-biserică-cimitir, caracteristică românilor, pune în concordanță, pe de o parte, laicitatea și sacralitatea, pe de alta, trecutul, prezentul și viitorul.

Protoiereul mitrofor Manole Brihuneț atrage atenția că, în general, *în calitate de sistem de valori și idei, cimitirul a evoluat pe parcursul secolelor de la cimitire parohiale în jurul bisericilor la spații funerare amenajate în afara localităților*³. Această carte, teza părintelui de doctorat, ne invită să ne lărgim percepția asupra acestui domeniu prin enumerarea componentelor principale ale *complexelor funerare* care sunt: *cimitirul ca*

¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omiliile la parabola despre săracul Lazăr și bogatul nemilostiv*, Cuvântul V, Editura Sophia 2002, p. 46.

² Arhid. Prof. Dr. Ioan N. Floca, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, Sibiu, 2005, p. 185.

³ Manole Brihuneț, *Cimitirele ortodoxe din Republica Moldova, Istorie, Arhitectură, Sculptură*, Editura Cart-didact, 2019, p. 49.

spațiu de înhumare, construcțiile arhitecturale și monumentele funerare, biserica cu clopotnița care reprezintă nucleul propriu-zis al acestui complex. Se accentuează următoarele aspecte: *sub aspect istorico-arhitectural și artistic[,] cimitirul reprezintă o comunitate, un sat la scară redusă, în care sunt încadrate și coabitează biserica [drept] nucleu al spațiului sacru, construcțiile arhitecturale funerare, pietrele și crucile funerare, ca însemne și mărturii ale activității umane*⁴.

În centru satului românesc au stat întotdeauna biserica-cimitirul-școala. Amplasarea cimitirelor în centrul satelor, în imediata apropiere a bisericilor sau, adeseori, chiar în interiorul ei, demonstrează istorico-arhitectural importanța lor în satul tradițional. Concluzia este clară și sugestivă: *cimitirul și structurile sale componente [construcțiile, pietrele și crucile funerare] constituie parte integrantă a patrimoniului țării, [iar] valorificarea științifică, protecția și salvagardarea [lor devin] imperative ale timpului*⁵.

Cimitirele reprezintă pentru România, cât și pentru toate țările din lume, locul unde cultura și istoria se îmbină, chiar dacă, la prima vedere, acest aspect poate fi atât de intuitiv. Cu toate acestea, cimitirele conțin fragmente sugestive din viața fiecărui om, textele fiind, de cele mai multe ori, înșiruite pe pietrele funerare. Mai mult decât atât, ele conțin monumente și mausolee impresionante din punct de vedere arhitectural, cum ar fi cele construite de către celebrul arhitect Ion Mincu. El a ridicat cele trei mausolee găsite în cimitirul Bellu, unul dintre cele mai mari cimitire din România: Mausoleul Familiei Ghica, cel al lui Cantacuzino și cel al fraților Gheroghieff. El a mai fost autorul altor monumente ce pot fi vizitate în Piața Eroii Revoluției, cum ar fi monumentul funerar al generalului Iacob Lahovary.

Un cimitir din municipiul Botoșani, Eternitatea, este un adevărat muzeu de artă funerară în aer liber. Are o vechime de aproape 200 de ani și a aparținut comunității armene, destul de numeroasă acum două veacuri în târgul Botoșanilor. Aici se află printre cele mai

spectuloase monumente funerare din România, fiecare cu o vechime considerabilă și cu o poveste extraordinară. În cimitirul armenesc, pe aleile îngrijite, orice vizitator poate face o incursiune în istoria acestei comunități. Aproape fiecare mormânt are un monument funerar impresionant, care spune povestea defunctului explicit sau cu ajutorul metaforelor sculptate. Printre meșterii care au sculptat aceste monumente se numără și Eduard Hauser, Hans Bernard, R. Stresnack ș.a.m.d.

În cimitirul din curtea mănăstirii Sâmbăta de Sus (Brâncoveanu) găsim o cruce de o frumusețe

rară, sculptată din piatră la mormântul primarului Brașovului (imediat după Unirea din 1918), ajuns mai târziu membru în Senatul țării. Fiecare cimitir are frumusețea lui prin operele de artă realizate la căpătâiul celor dragi.

În Ortodoxie, cultul celor adormiți, exprimat prin pomelnice sau sărindare⁶, monumente funerare și cimitire, constituie expresii de

⁴ Manole Brihuneț, *Cimitirele ortodoxe din Republica Moldova, Istorie, Arhitectură, Sculptură*, p. 50.

⁵ Manole Brihuneț, *Cimitirele ortodoxe din Republica Moldova, Istorie, Arhitectură, Sculptură*, p. 69.

⁶ Când o asemenea listă se dă preotului pentru a fi pomenită la altar timp de 40 de zile, sau mai precis la 40 de Sfinte Liturghii, ea se cheamă Sărindar, de la un cuvânt neogrec τα σαραντάρια – ta sarantaria, care înseamnă un grup de 40. În limba slavonă sărindarul se numește soroc.

necontestat ale continuității ca neam sau popor, mărturii ale istoriei culturale românești și ale spiritualității ortodoxe. Numai un popor cu o continuitate spirituală și națională, un popor care își iubește pământul și țara sa, a putut transmite „din neam în neam” (generație în generație) limba și obiceiurile sale. În repetate rânduri, istoricul neîntrecut Nicolae Iorga susținea răspicat că suntem un popor care nu ne-am părăsit limba și mormintele înaintașilor și de aceea suntem legați sufletește de pământul pe care trăim⁷. În altă ordine de idei, a afirmat faptul că, neamul românesc atinge veșnicia prin cultul pe care îl aduce eroilor, ostașilor și luptătorilor români din toate timpurile și din toate locurile, care s-au jertfit pe câmpurile de luptă, în lagăre și în închisori, pentru apărarea patriei și a credinței ortodoxe strămoșești, pentru întregirea neamului, libertatea, unitatea și demnitatea poporului român (ectenie)⁸.

Cimitirele au desigur și o semnificație și valoare culturală. Ele sunt expresia dragostei și pioasei aduceri aminte față de înaintași. În nici o altă religie nu există un cult mai dezvoltat și mai profund pentru cei adormiți ca în Ortodoxie. La fiecare Sfântă Liturghie preotul scoate miride pe Sfântul Disc atât pentru cei vii, cât și pentru cei adormiți. Preotul se roagă în taină pentru: „odihna și iertarea sufletelor celor din veac adormiți în dreapta credință: a strămoșilor, a moșilor,

⁷ Pr. Dr. Ioan Ionescu, *Podurile și punțile, datinile legate de problema continuității în ritualul funerar la români*, <https://studiietnoistorice.wordpress.com/analize-si-cercetari/prdioan-ionescu-podurile-si-puntile-datinile-legate-de-problema-continuitatii-in-ritualul-funerar-la-romani>.

⁸ Idem.

a părinților, a maicilor, a fraților, a surorilor, a fiilor și a tuturor sufletelor celor dintro rudenie și seminție cu noi, care mai înainte au adormit în nădejdea învierii și a vieții veșnice; a ctitorilor sfântului locașului acestuia, a miluitorilor și binefăcătorilor și a tuturor celor ce sau ostenit și au slujit în sfânt locașul acesta: arhieriei, ieromonahi, preoți, ierodiaconi, diaconi, monahi și slujitori ortodocși creștini, care odihnesc aici și pretutindeni, și a robilor lui Dumnezeu care acum se pomenesc (N); și pentru ca să li se ierte lor toată greșala cea de voie și cea fără de voie” (Litia mică pentru morți). Sunt cârcotași care spun că pomenile sau parastasele nu au nici o relevanță deoarece cel adormit nu mai mănâncă și nu mai are nevoi fiziologice sau biologice. Niciodată Biserica Ortodoxă nu a predicat faptul că cei adormiți mai consumă din alimentele împărțite de cei apropiați sau că aceștia se vor îmbrăca cu hainele împărțite cu ocazia parastaselor (capetelor). Biserica nu a învățat niciodată absurdități, ci s-a statornicit întotdeauna pe adevărul revelat al Sfintei Scripturi, pe învățăturile celor 7 Sinoade Ecumenice și pe canoanele sfinților părinți. Când împărțim ceva, noi nu avem credința că cel adormit le consumă, ci pentru toate aceste daruri care merg spre cei nevoiași, Dumnezeu se va milostivi de sufletul celui adormit întru nădejdea Învierii. Creștinii au reușit să schimbe numele vechiului *sarcofag* (ngr *σαρκωφάγος*, carnivor, mormânt, d. sárx, sarkós, carne și phago, mănânc-mâncător de trup) în *sicriu* (cutie sau chivot (sl. kivot) pentru obiecte prețioase), iar *necropola* (fr. *nécropole*, cf. gr. *nekropolis* -orașul morților) a devenit *cimitir* (loc de odihnă a celor adormiți în Domnul Iisus Hristos, Cel răstignit și înviat din morți).

Ultimul articol din Simbolul niceo-constantinopolitan „*Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie*” și viața liturgică a Sfintei Bisericii ne îndeamnă pe toți (clerici și mireni) să înnoim cinstirea sufletelor celor dragi adormiți în Domnul, precum și grija pentru curățarea și înfrumusețarea mormintelor și cimitirele românești, cu încredințarea că vom contribui astfel și la păstrarea și promovarea culturii și identității noastre naționale.

MITROPOLITUL BANATULUI A ÎMPLINIT VÂRSTA DE 70 DE ANI

Diacon dr. Răzvan Emanuel Fibișan

In Duminica samarineanului milostiv (14 noiembrie), cler, credincioși, reprezentanți ai autorităților locale, personalități ale vieții publice și culturale din Timișoara l-au sărbătorit, la Catedrala mitropolitană din urbea de pe Bega, pe Întâistătătorul Mitropoliei Banatului, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani. Momentul aniversar dedicat celui de-al treilea mitropolit al bănațenilor a fost marcat prin săvârșirea Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii, oficiată de Înaltpreasfinția Sa, împreună cu Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, și de un număr mare de preoți și diaconi de la catedrală și Centrul eparhial.

În cadrul sinaxei euharistice au fost înălțate rugăciuni de mulțumire pentru toate binefacerile revărsate de Dumnezeu asupra Părintelui Mitropolit Ioan în cei 70 de ani de viață și asupra întregii Biserici Ortodoxe bănațene. Totodată s-au înălțat și rugăciuni de pomenire pentru părinții Înaltpreasfinției Sale, Ioan și Ilca.

În cuvântul de învățătură, adresat după otpustul slujbei, Mitropolitul Banatului a explicat fragmentul evanghelic duminical, narat de Sfântul Apostol și Evanghelist Luca, în care se prezintă pilda samarineanului milostiv. La final, Ierarhul a conchis: „Doamne, ajută-ne să îndeplinim, cu multă dragoste, porunca milosteniei, prin care și fără de care, nu putem

intra în Împărăția lui Dumnezeu! Să nu creadă cineva că, fără mandatul milosteniei, va putea intra în Împărăția lui Dumnezeu, orice diplomă ar avea în viața aceasta”!

Cu ocazia aniversării zilei de naștere a Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul a adresat cuvinte de felicitare și apreciere, creionând, totodată, principalele referințe biografice ale Înaltpreasfinției Sale.

„Aniversarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan al Banatului reprezintă pentru noi, slujitorii, o sărbătoare frumoasă, iar pentru Înaltpreasfinția Sa un moment emoționant. Nădăjduiesc ca Dumnezeu să-l țină cu sănătate și, la împlinirea acestor 70 de ani, să rămână tot tânăr, în duh și în putere! Îi urăm viață îndelungată și binecuvântată de Dumnezeu, iar Sfântul Grigorie Palama, pe care îl sărbătorim astăzi, să-l întărească în rugăciune, în dobândirea harului lui Dumnezeu și să-l arate un apărător al Ortodoxiei”, a spus Preasfinția Sa.

Nu în ultimul rând, și din partea clericilor, monahilor și credincioșilor Arhiepiscopiei Timișoarei au fost transmise cuvinte de felicitare, urări de sănătate și gânduri de aleasă prețuire.

La ceas aniversar, părintele Ionel Popescu, vicar eparhial, a prezentat noul volum „Omul, comoara lui Dumnezeu”, dedicat convorbirilor duhovnicești cu Ioan al Banatului.

IPS IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI, A PRIMIT TITLUL DE *DOCTOR HONORIS CAUSA* AL UNIVERSITĂȚII DE VEST „VASILE GOLDIȘ” DIN ARAD

Diacon dr. Răzvan Emanuel Fibișan

Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan a primit Marți, 30 noiembrie, de sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, ocrotitorul spiritual al României, titlul onorific de *Doctor Honoris Causa* al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

La ceremonia decernării, desfășurată în Aula „Cicio Pop” a universității arădene, au participat prof. univ. dr. Coralia Adina Cotoraci, rectorul Universității de Vest „Vasile Goldiș”, Înaltpreasfințitul Părinte conf. univ. dr. Timotei, Arhiepiscopul Aradului și membru fondator al universității, Preasfințitul Părinte conf. univ. dr. habilit. Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, membri ai Senatului Universității de Vest „Vasile Goldiș”, personalități teologice, culturale și științifice, consilieri, reprezentanți ai autorităților locale și județene, studenți și cadre didactice de la diverse universități din Arad și Timișoara.

În cuvântul său, prof. univ. dr. Coralia Adina Cotoraci, rectorul Universității de Vest „Vasile Goldiș” a subliniat: „Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, este una dintre marile personalități

ale spiritualității românești contemporane. Este un spirit constructiv care a înțeles rolul Bisericii în întărirea spiritualității umane și în nobilarea cunoștințelor. Este mereu prezent printre credincioșii din întreaga eparhie pe care o păstorește și urmărește ca, prin dragostea și spiritul de jertfă al credincioșilor, să păstreze valoarea lăcașurilor de cult intrate în patrimoniul spiritual al românilor și să facă din Biserică o instituție vie, luptătoare pentru creșterea sufletelor, cooperarea rodnică și întărirea solidarității umane. În contextul celor prezentate și al fericitului moment aniversar recent, împlinirea vârstei de 70 de ani, Senatul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad consideră că are un privilegiu deosebit de a cinsti complexa personalitate a Înaltpreasfinției Sale, prin conferirea titlului de *Doctor Honoris Causa*, pentru serviciile aduse culturii și spiritualității românești, pentru implicarea care te îndeamnă să-l urmezi în activități binecuvântate de Dumnezeu și pentru înălțarea omului pe trepte de moralitate și cultură. Sunt deosebit de onorată că, începând de astăzi, Înaltpreasfinția Sa se numără printre laureații acestui prestigios titlu și că face parte din comunitatea noastră academică”.

În continuare, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a creionat personalitatea Întâistătătorului Mitropoliei Banatului, evidențiind diverse aspecte legate de activitatea pastorală a Arhiepiscopului Timișoarei.

La rândul său, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul l-a descris pe Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan ca fiind „un ctitor de eparhie și de Românie”: „Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan este *ctitor de eparhie*, prin organizarea și păstoria rodnică a Episcopiei Covasnei și Harghitei (1994-2014), dar și *ctitor de Românie*, prin cultivarea educației și culturii românești: înființarea de școli, de centre culturale, de publicații creștine și românești, de muzee (spații ale istoriei neamului românesc) și a Universității de vară de la Mănăstirea Izvorul Mureșului. În toate spațiile ctitorite a îmbinat armonios învățătura Sfintei Evanghelii, cu Tradiția Bisericii și cu istoria și literatura poporului român”.

Laudatio la acordarea titlului de *Doctor Honoris Causa* Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan a fost citit de preotul conf. univ. dr. Vasile-Ioan Pop, directorul Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic, Facultatea de Științe Socio-Umane și Educație Fizică și Sport, din cadrul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

După primirea titlului onorific de *Doctor Honoris Causa*, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan a susținut prelegerea „Cultura, candela neamului”, subliniind că: „Identitatea națională se păstrează prin cultură, cultura fiind ogorul unde cresc florile unui neam. Cultura este mintea unui neam. Avem, ca nație, atâta minte câtă cultură avem. Toți cei ce astăzi suntem chemați la lucrarea minții neamului, avem datoria sacră de a face tot ce ne stă în putință, ca o picătură din sudoarea minții noastre să o punem în candela culturii, ca aceasta să rămână întru dăinuirea neamului nostru românesc”.

Moderatorul evenimentului a fost conf. univ. dr. Paul Freiman, președintele Senatului Universității „Vasile Goldiș” din Arad.

În cadrul ceremoniei, Grupul coral „Procord” din Arad, dirijat de preotul dr. Tiberiu Ardelean, a cântat *Gaudeamus Igitur*, interpretând, totodată, și un buchet de colinde, armonizate de renumiți compozitori români, prin intermediul cărora

au transpus auditoriul în atmosfera feerică și duhovnicească, plină de bucurie și emoție sufletească, ce caracterizează marea sărbătoare a Nașterii Domnului.

Printre ierarhii Bisericii Ortodoxe Române care au primit titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad se numără: Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (6.12.2008), Înaltpreasfințitul Părinte Justinian Chira, Arhiepiscopul Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului (12.03.2010) și Preasfințitul Părinte Siluan Mănuilă, episcopul românilor ortodocși din Ungaria (24.05.2008).

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad a fost fondată în data de 2 Mai 1990 și poartă numele patronului spiritual Vasile Goldiș, unul din corifeii și ideologul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, care afirma că „numai instituțiile cultural-educative, în care rolul de bază îl are învățământul, au menirea de a contribui la afirmarea unui popor, într-o democrație de tip național”. Universitatea furnizează servicii de educație și de cercetare în domeniul cunoașterii științifice și are drept ideal utilizarea valorilor academice, în scopul dezvoltării personale, al inserției profesionale a individului și a satisfacerii nevoii de competență a mediului socio-economic. Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” a fost prima instituție de învățământ superior care a introdus, în curriculum universității, cursuri privind religia, studenții putând, astfel, opta pentru a urma cursuri de religie în funcție de confesiunea din care fac parte.

INSTALAREA NOULUI PREOT PAROH, ÎN PAROHIA HODONI

Duminică, 21 noiembrie 2021, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, în Parohia Hodoni, din Protopopiatul Ortodox Român Timișoara I, s-a oficiat Taina Sfântului Maslu de obște, în prezența unui număr mare de credincioși veniți, atât pentru a participa la această Sfântă Taină, dar mai ales pentru a-l cunoaște pe noul lor păstor sufletesc.

La finalul slujbei, preotul Zaharia Pereș, protopopul locului, a ținut un cuvânt de învățătură despre importanța faptelor bune pentru mântuirea fiecăruia și a arătat că postul, fără partea practică, nu este deplin, motivând acest aspect prin pildele rostite de Domnul nostru Iisus Hristos, care a dat multiple exemple despre săvârșirea binelui, întărindu-ne credința că „acolo unde este comoara noastră, acolo este și inima noastră”.

După cuvântul omiletic la început de post, părintele protopop a adus mulțumire preotului pensionar Ioan Burdea, care a slujit în această parohie timp de peste 40 de ani, apreciindu-i statornicia de care a dat dovadă și dragostea față de credincioșii săi, pe care-i va purta în rugăciune pe mai departe. În continuare, a dat citire actului Cancelariei Eparhiale de numire a noului preot paroh Cătălin Eugen Ionele, originar din

localitatea Ghiroda, județul Timiș, absolvent al Seminarului Teologic *Ioan Popasu* din Caransebeș și al Facultății de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara, specializarea Teologie pastorală, precum și deciziei de atribuții încredințate de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului.

Totodată, i s-a adus în atenție textul biblic din Epistola I către Timotei a Sfântului Apostol Pavel, care zice: „Nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale, ci fă-te pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința și curăția” (I Timotei 4,12), precizându-se faptul că, de acum înainte, această parohie va fi asemenea familiei sale, de care va trebui să se îngrijească *cu timp și fără timp*, dat fiind că va da socoteală înaintea lui Dumnezeu pentru misiunea încredințată, spre mântuirea sfinției sale și a păstoriților săi.

După tradiția bisericească i s-a înmănat, mai întâi de toate, *Sfânta Evanghelie*, spre a ține

seama permanent de cuvântul lui Dumnezeu care trebuie făcut cunoscut oamenilor, atât la Sfânta Liturghie, cât și la celelalte Taine și ierurgii pe care le va oficia de-a lungul timpului.

Apoi, i s-a înmănat *cheia bisericii parohiale* de care va trebui să se îngrijească mereu, dat fiind că, în acest sfânt lăcaș, se află rămășițele pământești ale unuia dintre cei mai de seamă bănățeni, care a luptat pentru drepturile românilor și ale neamului nostru greu încercat, și anume vrednicul de pomenire Vincențiu Babeș, născut la Hodoni, avocat, profesor, ziarist și om politic român din Banat, unul din membrii fondatori ai Academiei Române. Tot referitor la această cheie i s-a mai spus noului preot că ea poate fi folosită simbolic sau chiar metaforic, în sensul de a deschide sufletele celor ce nu sunt încă în biserică și ar trebui găsiți la casele lor și îndrumați să intre, cu încredere, pe ușa bisericii care va fi mereu descuiată, spre binele lor și a acestei frumoase comunități.

Nu în cele din urmă, i s-a oferit tânărului preot *Sfânta Cruce*, pentru a face față greutăților și

ispitelor ce se vor abate asupra sa, întrucât viața preotului de parohie nu este lipsită de griji, ci are suficiente neajunsuri și chiar încercări peste puterile sale. De aceea, prin semnul crucii poate primi întărire să meargă mai departe în drumul lui misionar prin lume, întucât: „Cuvântul crucii... pentru noi cei care ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu” (I Corinteni 1,18).

La final, părintele protopop Zaharia Pereș a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, a adus mulțumire domului primar și domnului viceprimar ai comunei Satchinez, de care ține și localitatea Hodoni, pentru ajutorul acordat parohiei, credincioșilor implicați în amenajarea casei parohiale și în buna primire a noului preot paroh și i-a asigurat pe toți de dragostea Chiriarhului, precum și de cea a Preasfințitului Părinte Episcop vicar Paisie Lugojanul, care l-a hirotonit pe noul păstor duhovnicesc, oferindu-i harul preoției.

UN NOU PROTOPOP LA DETA

La data de 1 noiembrie 2021, în funcția de conducător al oficiului protopopesc din Deta a fost numit preotul Ionuț-Ciprian Boșca. Numirea acestuia s-a făcut în conformitate cu Statutul de Organizare și Funcționare al Bisericii Ortodoxe Române, ținându-se seamă de cerințele misionar-pastorale locale, de media generală de licență în Teologie, de activitatea deosebită liturgică, administrativ-pastorală, misionară, culturală și socială, precum și de faptul că părintele protopop se bucură de aprecierea preoților și a credincioșilor.

Redăm mai jos câteva aspecte din viața și activitatea preotului Ioan Prisăcean, cel care a coordonat protopopiatul Deta vreme de 31 de ani și a actualului protopop ales, pr. Ionuț-Ciprian Boșca.

Preotul Ioan Prisăcean s-a născut la 2 noiembrie 1956, în satul Toader, comuna Giera, județul Timiș. A urmat clasele I – IV în satul natal, clasele V-VII în Comuna Giera, iar clasa a VIII – a în Comuna Ciacova.

Între anii 1971 - 1976 a urmat cursurile Seminarului Teologic din Caransebeș, iar între anii 1977 - 1981 a urmat, cu frecvență redusă, cursurile Institutului Teologic Universitar din Sibiu. În anul 1982 a obținut licența în teologie, cu media 8,25. În anul 1985, la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, a urmat cursurile de îndrumare misionară și pastorală și a obținut, la examenul de definitivare, media 9,42, iar în anul 1995, la Seminarul Teologic din Caransebeș, a urmat cursurile de îndrumare misionară și pastorală, obținând, la examenul de promovare, media 10.

În luna septembrie a anului 1976 s-a căsătorit cu Mirela Micloșină, din localitatea Cuptoare Secu, județul Caraș-Severin. Între 27 septembrie 1976 - 28 iunie 1977 a satisfăcut stagiul militar.

La 14 iulie 1977 a fost hirotonit diacon, iar două zile mai târziu a fost hirotonit preot pe seama

parohiei natale Toader, unde a activat până la 1 ianuarie 1990, când a fost ales conducător al oficiului protopopesc Deta. La 13 decembrie 1997 a primit distincția de iconom stavrofor.

Ca preot și protopop a căutat să-și îndeplinească, cu conștiinciozitate, îndatoririle, căutând să fie permanent un îndrumător spiritual pentru enoriași și un sfătuitor pentru preoți, pentru ca aceștia să își îndeplinească, cu cinste și spre folos, misiunea preotească. Alături de preoții parohi a inițiat demersuri pentru construirea unor noi biserici și pentru sprijinirea lucrărilor de reparații la cele existente.

De asemenea, împreună cu preoții parohi și autoritățile locale a întocmit documentații și a depus cereri în vederea redobândirii prin restituire a fostelor proprietăți. În acest sens, a obținut restituirea a 50 de hectare teren arabil, din care 40 de hectare au fost intabulate în Cartea Funciară.

În cuprinsul protopopiatului și în Parohia Deta a căutat să existe o bună înțelegere, respect reciproc și colaborare între preoți și reprezentanții celorlalte culte. A căutat ca preoții din protopopiat să susțină programul omiletic și catehetic din convingerea că, prin predici și cuvinte de învățătură bine pregătite, enoriașii se vor apropia mai mult de biserică.

Preotul Ionuț-Ciprian Boșca s-a născut în data de 6 August 1979 la Făget, județul Timiș. Între anii 1985-1989 urmează clasele primare în localitatea Bethausen, iar între 1989-1993 clasele gimnaziale în localitatea Banloc. Urmează între anii 1993-1998 cursurile Seminarului Teologic „Ioan Popasu” – Caransebeș, pe care le absolvă cu media 9,29.

Între 1998-2002 urmează Facultatea de Litere, Filosofie și Istorie din Timișoara, secția Teologie-Limba Franceză. În urma susținerii licenței, cu tema „Monografia localității Banloc”, obține nota 9,5. Între iulie-1 august 2002 susține examenul de capacitate preoțească, obținând media 9,41.

La 31 august 2002 se căsătorește cu Marinela-Nicoleta Samfireag din localitatea Măru, Caraș-Severin. Între 2002-2003, în cadrul Facultății de Litere, Filosofie și Istorie din Timișoara, urmează cursurile de Studii Aprofundate „Teologie Ecclesiastică, Modernă și Contemporană”. Timp de doi ani (2002-2004) este profesor titular de religie, la „Colegiul Național Bănățean”.

La 20 iulie 2004 a fost hirotonit preot, la Mănăstirea „Izvorul Miron” de la Românești de către Preasfințitul Părinte

Lucian Lugoianul, pe atunci Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

În 2004 obține definitivatul în învățământ cu media 9,82. La 1 septembrie 2004 a fost încadrat ca preot II la Parohia Banloc. Între 2005-2008 ridică din temelii o nouă casă parohială în Banloc.

În septembrie 2009 obține gradul profesional II în preoție, cu media 9,41, iar, în 2015, gradul profesional I, cu media 10.

Între 2018-2020 a desfășurat ample lucrări de restaurare interioară a bisericii din Banloc.

La 1 noiembrie 2021 este numit protopop al Detei.

TOAMNĂ ȘI IARNĂ...

TRISTĂ TOAMNĂ...

E toamnă, PĂRINTE, aici, pe pământ -
 Străină și rece e iarna din noi -
 Cine ne vrea în suflete goi,
 Cu fruntea plecată și fără-de cuvânt?...

Vor fi sărbători... Crăciunul va fi -
 Familii întregi vor trece prin toate,
 Cu lacrimi neplânse, cu cruce în spate...
 Și fără speranță să poată trăi.

E vitregă țara cu proprii copii -
 Vor plânge părinți... departe de casă -
 Sărman Moș Crăciun, ce-or pune pe masă?...
 Ce simte-un copil când tu nu mai vii?

Aveam glie sfântă, eram un neam sfânt -
 Cum am ajuns atât de pierduți?...
 Doar Tu, bun PĂRINTE, mai poți să ne-ajuti...
 E toamnă... și iarnă... aici, pe pământ.

E toamnă, tristă toamnă... și blândă... și străină...
 Și rândunici și berze... cu toate au plecat -
 Hoinar le e destinul... așa le este dat -
 În urmă... dumitrițe, pun farmec în grădină.

Și noaptea este rece... și stelele sunt reci -
 Și-n ziuă simt răcoarea, stîrnind tot reci fiori -
 Pe-o ramură-n salcâm, vreo trei sau patru flori,
 Sfidează-n alb prezentul, mijind, discret, sub teci.

Iar tecile șoptesc, sub vântul tremurând...
 Și murmură, ușor, baladele străvechi -
 Doi prumbei și vrăbii, se joacă în perechi...
 Și se întrec în glasuri și-n zborul lor, pe rând.

De ce să nu mă bucur... și inima mi-i plină
 De jar și de cenușă? De mult... greu am aprins,
 Foc sacru, chiar în suflet... Sub vremuri...trist s-a
 stins...
 E toamnă, toamnă tristă... și blândă... și străină...

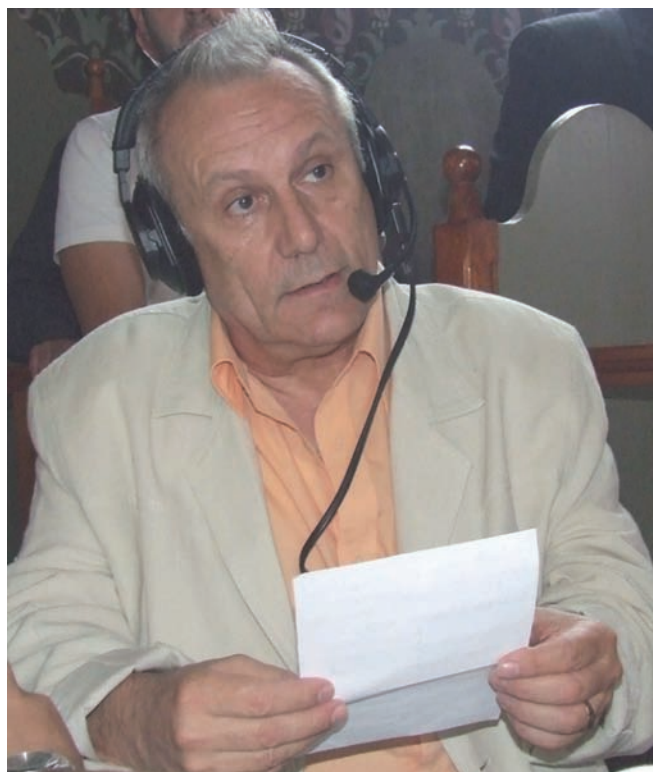
Dr. Teona Scopos

Dr. Teona Scopos

DORU DINU PAVEL GLĂVAN, PREȘEDINTELE UNIUNII ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA ȘI FIU CREDINCIOS AL BISERICII NOASTRE, S-A MUTAT LA DOMNUL

Preot dr. Ionel Popescu

Marți, 2 noiembrie 2021, în cimitirul timișorean din Calea Șagului a fost săvârșită slujba de înmormântare a președintelui Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Doru Dinu Pavel Glăvan.

Născut la 7 iunie 1946, în Timișoara, Doru Dinu Pavel Glăvan și-a pus în lucrare talanții primiți de la Părintele ceresc încă de la vârsta de 14 ani, când a început să publice, la 18 ani fiind deja colaborator la diferite ziare locale și naționale. Vocația sa de bază, care l-a făcut cunoscut în toată țara, a fost însă aceea de cronicar sportiv la postul național de radio, calitate în care a transmis de la nenumărate competiții sportive desfășurate pe toate continentele.

Legat prin toate fibrele ființei sale de Banatul natal (părinții și bunicii săi fiind originari din Cenad), Doru Dinu Pavel Glăvan a înființat, la 8 august 1995, Fundația Radio Caraș-Severin. Peste exact un an, la 8 august 1996, urmare insistențelor sale demersuri, Radio România Reșița primește statutul oficial de post public local al Societății Române de Radioteleviziune.

Sub înțeleapta și neobosita conducere a directorului Doru Dinu Pavel Glăvan, Radio Reșița devine, în scurt timp, cel mai important regional de radio, cu cea mai mare audiență. Tot directorul Glăvan are meritul de a fi reușit să achiziționeze aparatură modernă și antene performante, cu ajutorul cărora Radio Reșița acoperă județele Caraș-Severin și Timiș, părți importante din județele limitrofe și teritoriile locuite de români în Voivodina și Valea Timocului. Doru Dinu Pavel Glăvan nu a fost, însă, doar un jurnalist talentat, devotat profesiei sale, ci și un fiu credincios al Bisericii noastre.

Crescut de părinții și bunicii săi în duhul dreptei credințe, copilul Doru Dinu Pavel Glăvan era nelipsit duminica de la sfânta Liturghie, citind Apostolul în biserica Nașterea Maicii Domnului a parohiei Timișoara Iosefin.

După reactivarea Episcopiei Caransebeșului (1994), directorul Glăvan s-a apropiat sufletește de episcopul Emilian Bordaș († 1996) și de episcopul Laurențiu Streza, actualul mitropolit al Ardealului. Cei doi ierarhi s-au adresat, în repetate rânduri, credincioșilor cărășeni de la microfonul radioului reșițean, așa cum au făcut-o, de altfel și zeci de preoți, protopopi, consilieri ai Episcopiei din Banatul montan, între care și semnatarul acestor rânduri.

Prin bunăvoința directorului Doru Dinu Pavel Glăvan și a bunelor relații statornicite cu mitropolitul Nicolae Corneanu și apoi cu Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, au fost puse bazele unei trainice colaborări ale studioului de Radio Învierea, al Arhiepiscopiei Timișoarei și Radio România Reșița, întinsă pe durata mai multor ani. Emisiunile realizate la Timișoara și transmise de Radio Reșița au sădit cuvântul lui Dumnezeu în sufletul credincioșilor bănățeni și i-au familiarizat cu viața bisericească, culturală și filantropică a eparhiei noastre.

Radio Reșița a difuzat, de asemenea, știri, informații și evenimente din viața fraților români trăitori în apropierea granițelor noastre, Doru Dinu Pavel Glăvan fiind prezent, adesea, la manifestările bisericești și culturale din așa numitul Banat sârbesc, multe dintre ele fiind organizate de către prietenul său, academicianul Costa Roșu, plecat și el la ceruri. Sfințirile de biserici, hramurile, instalările de ierarhi, prezentările de carte, concertele religioase, inclusiv de colinde, conferințele și simpozioanele pe teme teologice și culturale, întâlnirile între frații români din țară și din afara țării, transmiterea în direct a sfintei Liturghii, predicile duminicale și alte evenimente bisericești s-au regăsit în grila de programe a radioului reșițean, păstorit de către credinciosul director Doru Dinu Pavel Glăvan.

La toate acestea se adaugă faptul că, în calitate de președinte al Uniunii Ziariștilor

Profesioniști din România, Doru Dinu Pavel Glăvan a facilitat primirea jurnaliștilor din presa bisericească, interziși înainte de 1989 în presa laică, în uniunea pentru care a obținut statutul de „Uniune de creație de utilitate publică”.

Peste toate, însă, Doru Dinu Pavel Glăvan a fost un om bun, un om de mare omenie, sincer, altruist, optimist, mereu cu zâmbetul pe buze, fericit că poate să ajute pe cei din jur, prieten de nădejde, cinstit, curat sufletește, modest și cumpătat, patriot adevărat și personalitate de înaltă ținută profesională, mereu în mișcare, spre a explora noi orizonturi culturale, științifice și spirituale, pe care să le dăruiască, pe calea undelor, ascultătorilor radioului național și celui reșițean.

„Consider că Radio România este o adevărată catedrală a Neamului”, spunea regretatul jurnalist bănățean. „Acesta este crezul meu după cinci decenii de slujire a postului public, pentru că slujește limba română, ca principală formă de exprimare a identității naționale, promovează spiritul creștin în comunitate, susține valorile, menține trează tradiția și istoria acestui popor”.

Personalitatea vrednicului om de presă, iubitor de Biserică, de credință, de valorile culturale și naționale a fost evocată de către vicepreședintele Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Miron Monega, de conf. dr. Ioan David, președintele filialei timișorene „Valeriu Braniște”, de doamna Daniela Gîfu și de semnatarul acestor rânduri, mesagerul cuvântului de binecuvântare și de compasiune al Părinților Mitropoliți Ioan al Banatului și Laurențiu al Ardealului.

Bunul Dumnezeu să-i răsplătească confratelui Doru Dinu Pavel Glăvan toate ostenele depuse la altarul credinței, al istoriei și al spiritualității noastre creștin-ortodoxe și să-i așeze sufletul în cetele dreptilor!

PĂRINTELE CONF. UNIV. DR. NICOLAE BELEAN A PLECAT SĂ CÂNTE ÎN CERURI

În noaptea de sâmbătă spre duminică, 27/28 noiembrie 2021, părintele conf. univ. dr. Nicolae Belean a plecat să cânte cu îngerii.

Părintele Nicolae Belean a văzut lumina zilei în comuna Bocsig, județul Arad, din părinții Simion și Rafila, la data de 11 octombrie 1946. A absolvit școala primară și gimnazială în satul natal. S-a înscris, la recomandarea preotului din satul natal la Seminarul teologic din Caransebeș, în anul 1960. Pentru că de timpuriu a avut înclinații spre muzică, preotul din sat a plătit orele de vioară pe tot parcursul școlarizării la Caransebeș pentru a adânci pasiunea pentru arta sunetelor.

A continuat studiile la Facultatea de Teologie din Sibiu, a continuat și pregătirea muzicală cu distinsul compozitor și profesor universitar Gheorghe Șoima, la recomandarea căruia a fost înscris la Școala de muzică din Sibiu, secția canto și pian tehnic. Fiind înzestrat de Dumnezeu cu talent muzical, încă din perioada studenției a instruit și dirijat un grup vocal de studenți, (în anumite momente festive și corul facultății), desemnat fiind de către profesorul de muzică Gheorghe Șoima, care l-a apreciat pentru strădania și activitatea depusă în domeniul muzicii religioase.

După terminarea facultății, în anul 1972, a fost numit profesor de cântare bisericească la seminarul Teologic din Caransebeș, fiind urmașul unor prestigioși profesori de muzică: George Petrescu, Antoniu Sequens, Nicolae Popovici, Constantin Vladu și Ioan Teodorovici. A funcționat la catedră până în anul 1995. Între anii 1990-1995, a îndeplinit și funcția de director al Seminarului.

La Seminarul din Caransebeș, a continuat efortul înaintașilor în domeniul activității corale, (mai ales pentru faptul că în Banat exista o tradiție recunoscută a activității corale). Astfel a îmbogățit repertoriul corului de elevi nu numai cu răspunsuri liturgice de diferiți autori, ci și cu diverse concerte religioase de compozitori celebri și cântări cu caracter patriotic, continuând în același timp și instruirea orchestrei școlii înființată de către pr. Ioan Teodorovici.

Formația corală bărbătească „Orfeu” a Seminarului Teologic din Caransebeș a participat la multe festivaluri și concursuri în țară și străinătate. Astfel între 1990 și 1995, corul a participat la Concursul coral „Iosif Velceanu”, Reșița (1990) la care a luat locul I, la festivalul Corurilor de Copii și Tineret de la Marga, la Arad, Deva, Pitești. A fost invitat să participe la un mare spectacol susținut în Sala radiodifuziunii române din București. În afara granițelor, au fost susținute concerte la Caen, Orleans și Paris (s-a concertat și în catedrala Notre-Dame) Franța, Chișinău (Basarabia), Graz, Viena, (Austria), Munchen (Germania), și la Roma, în cetatea Vaticanului.

La îndemnul vrednicului de pomenire Mitropolit Nicolae Corneanu, în anul 1995, a ocupat prin concurs, catedra de Muzică religioasă și ritual, de la Facultatea de Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara. S-a înscris la cursurile de doctorat în specialitatea Istoria muzicii religioase, la Secția de Muzicologie de pe lângă Academia Română din București, obținând doctoratul cu tema: „Trăsăturile caracteristice ale

muzicii religioase bănățene, evoluția în timp și originea sa bizantină”.

În calitate de cadru didactic universitar a publicat șase cărți de specialitate, peste 33 de articole și studii în revistele de profil și a participat la zeci de concursuri și festivaluri corale.

Între anii 1998-2007 a activat și ca Inspector de specialitate la disciplina Religie din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș, implicându-se activ în promovarea acestei discipline la nivelul județului, sprijinind profesorii de Religie în activitatea lor în acei ani dificili în care această nouă materie școlară s-a impus în programul curricular al școlilor.

În anul 1995, a continuat activitatea la Facultatea de Teologie din Timișoara, unde a înființat corul mixt al studenților teologi, cu care a participat în același an, la Concursul de coruri de la Roma-Vatican, unde fusese cu un an în urmă cu elevii de la seminar. Corul a avut o evoluție foarte bună obținând premiul II și medalia de argint.

Între anii 1995-1997 corul studenților teologi a mai participat în țară la diferite festivaluri și concursuri cum ar fi concursul coral „Ion Vidu” de la Lugoj, Concursul coral de la Orăștie, la care s-a obținut premiul I, a mai participat încă odată la Concursul de la Roma – Vatican în anul 1997, obținând, din nou, premiul II și a doua medalie de argint.

Pe lângă activitatea muzicală desfășurată la catedra de muzică de la Facultate, a mai înființat și instruit câteva coruri în zona Banatului, la Beregsău-Mare, Periam, Ghiroda, Recăș, Giarmata Vii, iar în Timișoara la parohia Mehala, la Biserica Cetate și Lipovei.

Cu binecuvântarea Mitropolitului Nicolae Corneanu a înființat cursuri de cântăreți bisericești la Școala Populară de Artă, cu două secții la Timișoara și Făget. A participat la

Simpozioanele organizate de către Facultatea de Muzică, cu referate și cu concerte corale. În fiecare an a susținut concerte religioase la diferite momente importante din viața comunității timișorene. A publicat articole și studii despre viața și activitatea compozitorilor bănățeni: Dimitrie Cusma, Gheorghe Dobreanu, Antoniu Sequens, Timotei Popovici, Ioan Teodorovici, Nicolae Ursu ș.a., în revistele „Altarul Banatului” și „Învierea”.

Părintele Nicolae Belean, fire activă, s-a implicat și în viața bisericească și pastorală a credincioșilor din urbea de pe malul Begăi și a înființat parohia Timișoara Nord cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae”. La 2 mai 2007 a organizat sfințirea locului viitoarei biserici și punerea pietrei de

temelie a locașului de cult al acestei parohii de către Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, pe un teren pus la dispoziție în acest scop de Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara. În anul 2012, de sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul a oficiat slujba de târnosire a bisericii parohiei și de binecuvântare a picturii acestui lăcaș de cult. De la această parohie părintele Nicolae Belean s-a pensionat în anul 2013, îmbisericindu-se ulterior la parohia Timișoara Calea Martirilor „Sfântul Arhidiacon Ștefan”, unde a slujit până la sfârșitul vieții sale pământești. Aici s-a legat sufletește de preoții bisericii și de credincioșii parohiei.

Dincolo de toate aceste activități, părintele Nicolae Belean a fost o personalitate luminoasă și caldă în viețile multor credincioși, dar mai ales al multor elevi seminariști și studenți teologi pe care i-a format. A păstrat legături strânse cu foștii elevi și studenți care l-au căutat adeseori și i-au arătat în mod constant prețuire și recunoștință.

**BUNUL DUMNEZEU SĂ-L FACĂ PĂRTAȘ
DE PACEA ȘI LUMINA RAIULUI!**

ARHIEPISCOPIA TIMIȘOAREI SPRIJINĂ CLINICA DE CHIRURGIE PEDIATRICĂ

Arhiepiscopia Timișoarei se implică în eforturile de creare a unei secții de chirurgie cardiacă pentru copii la Institutul de Boli Cardiovasculare din orașul de pe râul Bega. Eparhia donează 16 paturi de spital cu funcțiuni complexe, în valoare de aproximativ 5.000 de lei fiecare.

Paturile, model Tm- d 4062, au două motoare electrice și patru secțiuni și vin dotate cu saltea în trei secțiuni prevăzută cu husă impermeabilă.

Donația se face prin Fundația Filantropia Timișoara și cu sprijinul Profi Romania, la inițiativa Părintelui Mitropolit Ioan, care urmărește eforturile făcute în scopul deschiderii secției de chirurgie cardiacă pentru copii de la Timișoara.

În luna septembrie, *Institutul de Boli Cardiovasculare* din Timișoara a primit delegația condusă de prof. dr. Alessandro Frigiola și prof. dr. Tammam Yousef, de la Spitalul *San Donato*, Milano – coordonatorii Misiunii de Dezvoltare și

implementare a Chirurgiei Cardiace Pediatrică, împreună cu care desfășoară un program de schimb de experiență, sub coordonarea Ministerului Sănătății din România.

Conf. Univ. dr. Constantin Luca, Managerul Institutului de Boli Cardiovasculare din Timișoara, și-a exprimat dorința ca, în câțiva ani, noua clinică de chirurgie cardiacă pediatrică să ajungă să realizeze 200 de operații pe an, inclusiv la nou-născuți. Operațiile pe inimă la copii fiind reluate chiar din luna noiembrie.

AJUTOR PENTRU CEI ÎN SUFERINȚĂ

De sărbătoarea *Soborului Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil și al tuturor cereștilor puteri*, Arhiepiscopia Timișoarei a făcut o donație de alimente Spitalului din Gătaia. În

această perioadă pandemică, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan s-a îndreptat spre cei aflați în suferință și a dăruit spitalului 3,6 tone de alimente, care să completeze necesarul de hrană pentru pacienții spitalizați.

Astfel, Părintele Mitropolit, coordonatorul activității sociale din Arhiepiscopia Timișoarei, sprijină efortul cadrelor medicale și munca personalului auxiliar.

Spitalul de Psihiatrie Gătaia este o unitate publică sanitară de monospecialitate de tip pavilionar, care își desfășoară activitatea pe raza unității administrativ-teritoriale a orașului Gătaia, prin intermediul căreia se furnizează servicii medicale preventive, curative și de recuperare de psihiatrie generală. Unitatea medicală are 22 de medici specialiști și, doar în anul 2020, a ajutat 1620 pacienți.

SPITALUL „LOUIS ȚURCANU” ȘI MATERNITATEA BEGA DIN TIMIȘOARA AU PRIMIT GENERATOARE NOI, CU AJUTORUL BISERICII ȘI A COMUNITĂȚII LOCALE

Prin grija Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, și cu bunăvoința comunității locale, două din cele mai importante unități medicale din Timișoara, Spitalul de Copii „Louis Țurcanu” și Maternitatea Bega au, de acum, câte un generator electric nou. Acestea vor fi de mare ajutor în situațiile de consum mare de energie, sporind, în acest fel, confortul copiilor tratați în cele două spitale. Părintele Mitropolit Ioan a explicat motivul pentru care s-a recurs la acest gest: *„Am luat 2 generatoare, unul pentru spitalul de copii, celălalt pentru maternitate, pentru că s-a văzut la pana aceea de gaze când au rămas spitalele fără căldură... Mai ales copiii sunt cel mai greu de protejat în situații din acestea când nu e căldură și, cu ajutorul bunilor credincioși și a unei fundații care e alături de noi (Armata Îngerilor), iată că reușim să rezolvăm niște probleme”*.

De asemenea, Profesorul universitar dr. Mihai Gafencu, directorul adjunct al Spitalului de copii „Louis Țurcanu” din Timișoara, și-a arătat mulțumirea pentru ajutorul dat, spunând că: *„Este soluția pe termen mediu și e dovada că*

teritoriul timișean știe să își arate solidaritatea cu spitalul care îngrijește de copiii județului și ai regiunii. Este o mână întinsă de mitropolie, alături de ONG-urile care iau în considerare că noi suntem unitatea unică de îngrijire a copiilor din tot sud-vestul României”.

Montarea generatoarelor electrice s-a concretizat cu aportul Cons. Electrificarea Instal., coordonată de managerul Eleodor Coptil.

Pe lângă furnizarea de energie pentru încălzire, cele două generatoare asigură și o rezervă de energie electrică în caz de avarie locală sau de creștere a consumului.

PROTOPOPIATUL ORTODOX TIMIȘOARA I ȘI PROFI ROMÂNIA, ALĂTURI DE CEI NEVOIAȘI

Cu binecuvântarea și sprijinul Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, în perioada aprilie-noiembrie a acestui an s-au desfășurat mai multe acțiuni filantropice, coordonate de Protopopiatul Ortodox Român Timișoara I și Societatea Comercială „Profi Romania”, două instituții care și-au propus să fie alături de oamenii cu posibilități materiale reduse pe tot parcursul anului, dată fiind situația socială existentă în țara noastră, cu nevoi tot mai crescânde pe segmentul populației cu venituri minime. În acest sens, s-a încheiat un protocol de colaborare menit să întărească cele propuse, cu posibilitatea prelungirii acestuia, dacă obiectivele vor fi atinse și resursele vor permite acest lucru.

Astfel, acțiunile s-au materializat constant pe parcursul acestor luni spre bucuria multor familii care au beneficiat de ajutoare materiale ce au fost

distribuite nu doar în Timișoara, ci și în toate cele 45 de parohii de pe raza protopopiatului.

Au fost vizitate și au primit daruri aproximativ 100 de familii, spitalele de psihiatrie de la Gataia și Jebel, Penitenciarul Timișoara, Centrul Maltez, Dioceza catolică Caritas și Liceul Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul”.

Cu prilejul acestor deplasări, s-au distribuit 15.000 cutii de orez, 600 kg detergent, 400 litri dezinfectant pentru curățenie, 1.000 cutii de fasole conservată, 25.000 de ouă, 600 conserve de pește, 500 pachete de spaghetti, 500 pungi cu napolitane, 1.000 pachete de biscuiți, 400 de cozonaci, 400 kg de făină și diverse sortimente de dulciuri. Valoarea totală a produselor distribuite ridicându-se la aproximativ 100.000 lei.

Trebuie menționat că toate acestea s-au datorat generozității arătate de către conducerea companiei „Profi Romania”, care a venit în întâmpinarea celor loviți de atâtea încercări în această perioadă pandemică.

CONFERINȚĂ INTERNAȚIONALĂ DE EXEGEZĂ BIBLICĂ

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, s-a desfășurat, la Timișoara, în zilele de 11–13 noiembrie 2021, Simpozionul Internațional de Educație și Spiritualitate Ortodoxă, ediția a IV-a. În cadrul acestuia s-au desfășurat lucrările conferinței internaționale de exegeză biblică ale Școlii Teofania, cu tema „Sfânta Scriptură în Biserică și în Istorie”. Evenimentul a fost sprijinit de Mitropolia Banatului și de Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din

Timișoara. Proiectul a fost cofinanțat de Consiliul Județean Timiș prin Agenda Culturală 2021.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în mediul online, cu o participare internațională remarcabilă din Europa, Canada și Australia. Joi, 11 noiembrie, au avut loc Pre-Symposium Events, constând în prezentarea volumului conferinței ediției din anul precedent, moderată de pr. Marian Vild (Universitatea din București) și pr. Constantin Jinga (Universitatea de Vest din Timișoara = UVT), și în „atelierul biblic”, în cadrul căruia au fost susținute cinci referate ale pr. Ionuț Daniel Băncilă (Humboldt Universität, Berlin), Gabriela Radu, pr. Constantin Jinga, pr. Nichifor Tănase și pr. Ioan Mihoc (UVT).

Deschiderea oficială a avut loc vineri, 12 noiembrie, de la ora 09:00. Alocuțiunile de bun-venit au fost adresate în limbile română și engleză de Octavian Mădălin Bunoiu, prorector al Universității de Vest din Timișoara, Valy Ceia, prodecanul Facultății de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara, și Dumitru Tucan, directorul Departamentului de Studii Românești al Universității de Vest din Timișoara. Din partea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, mesajul a fost adresat de pr. Nichifor Tănase, consilier eparhial la Sectorul învățământ și activități cu tineretul al Arhiepiscopiei Timișoarei. Lucrările conferinței s-au desfășurat în opt sesiuni de prezentări și dezbateri, pe durata a două zile.

Sfânta Scriptură și receptarea ei de-a lungul istoriei, tema simpozionului din acest an, a oferit prilejul unor abordări interdisciplinare teologice, filologice, istorice, artistice, cu totul remarcabile din punct de vedere al rigorii științifice, suscitând interesul unui public larg.

"For the grace of God that brings salvation has appeared to all men" — Titus 2:11

The 2nd International Symposium on Biblical Exegesis
TIMIȘOARA, ROMANIA
11-13 NOVEMBER 2021

Holy Scripture in Church and History
link: meet.google.com/odx-xyvt-ktr

Speakers

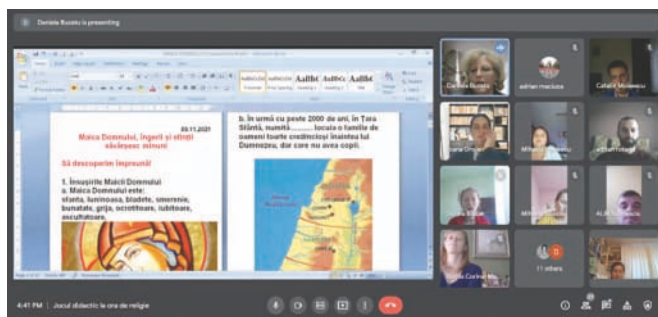
Claudiu T. Arieșan (Timișoara)	Alexandru Mihăilă (București)
Florina Maria Băcilă (Timișoara)	Mihail Milea (Buzău)
Ionuț Daniel Băncilă (Berlin, Germany)	Traian Gheorghe Mocan (Arad / Oradea)
Eusebiu Borca (Bata Mare)	Ștefan Munteanu (Paris, France)
Marius Adrian Călin (Heidelberg, Germany)	Stelian Pașca-Tușa (Cluj-Napoca)
Ioan Chirilă (Cluj-Napoca)	Constantin Pogor (Brussels, Belgium)
Marcin Chrostowski (Bydgoszcz, Poland)	Gabriela Radu (Timișoara)
Maria Cioată (Manchester, United Kingdom)	Giuseppe G. Scollo (Toronto, Canada)
Gheorghe Costea (București / Damascus, Syria)	Maria Subi (moderator) (Timișoara)
Dragoș Andrei Giulea (Montreal, Canada)	Nebojša Tumara (Melbourne, Australia)
Capodistrias Hämmerli (Pribourg, Switzerland)	Maria Cristina Trușcă (Craiova)
Lawrence Iwuamadi (Geneva, Switzerland)	Cătălin Vătanu (Iasi)
Srećko Koralija (Cambridge, United Kingdom)	Marian Vild (București)
Ilie Melnicu-Puică (Iasi)	Mihai Valentin Vladimirescu (Craiova)
Linda-Saskia Menciael (Timișoara / Johannesburg, South Africa)	Emilija Vuković (Belgrade, Serbia)

Pre-Symposium Workshop Committee
Constantin Jinga
Nichifor Tănase

Symposium Committee
Ioan Mihoc
(ioan.mihoc@e-uvt.ro)
Ioșif Stancovici
(ioșif.stancovici@e-uvt.ro)

Profesor Alina Bogoevici

Miercuri, 10 noiembrie 2021, s-a desfășurat, în sistem online, pe Google Meet, activitatea metodică a Cercului pedagogic V- disciplina religie ortodoxă - zona Lugoj, Făget și Buziaș.

Tema abordată a fost „Jocul didactic în cadrul orei de religie”. În cadrul întrunirii, doamna prof. Ioana Oroian a prezentat referatul „Jocul didactic în cadrul orei de religie”, doamna prof. Sorina Biszak și domnul prof. Cătălin Moisescu au prezentat exemple de jocuri didactice care pot fi utilizate la ora de religie, iar doamna prof. Alina Bogoevici a vorbit despre „Jocul didactic în cadrul diferitelor tipuri de lecții de religie”. Doamna inspector, prof. Daniela Buzatu a susținut referatul cu titlul „Valorificarea jocului didactic în cadrul orei de religie”, prezentând jocuri didactice care pot fi adaptate demersului didactic, în funcție de nivelul clasei, de tema predată, de competențele vizate. În cadrul activității s-a evidențiat faptul că, jocul didactic devine mult mai accesibil elevilor, prin valorificarea cunoștințelor interdisciplinare, specifice universului didactic.

Prezentărilor mai sus amintite, li s-au alăturat luări de cuvânt ale colegilor, astfel că cele 27 de cadre didactice participante s-au folosit din împărtășirea reciprocă a experienței lor la clasă. S-a remarcat faptul că, un joc, bine organizat și structurat, reprezintă un element important în demersul didactic, existând posibilitatea să fie utilizat, atât ca metodă didactică, cât și în diferite etape ale lecției,

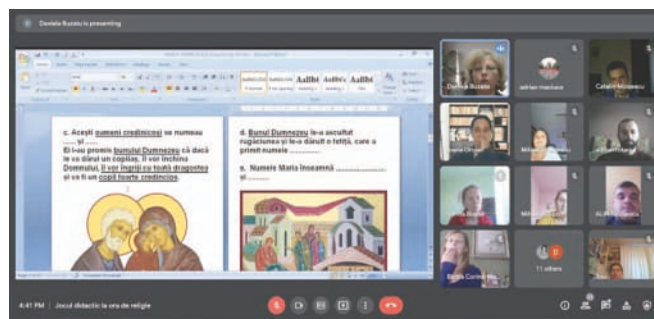
Totodată, profesorii de religie participanți au prezentat modalitatea de desfășurare a activității didactice la nivelul unității de învățământ: predarea tradițională, hibrid sau online, evidențiind și provocările întâlnite.

În cadrul întâlnirii, doamna inspector Daniela Buzatu a prezentat o fișă de lucru pentru predarea online și hibriză, dar și pentru predarea tradițională, prin care a evidențiat importanța cultivării în sufletele elevilor a credinței și evlaviei, de către fiecare profesor de religie. Acest fapt este posibil prin valorificarea terenurilor specifice disciplinei, selectați cu multă atenție și descoperiți în poezia religioasă, în textul Sfintei Scripturi, în viețile sfinților.

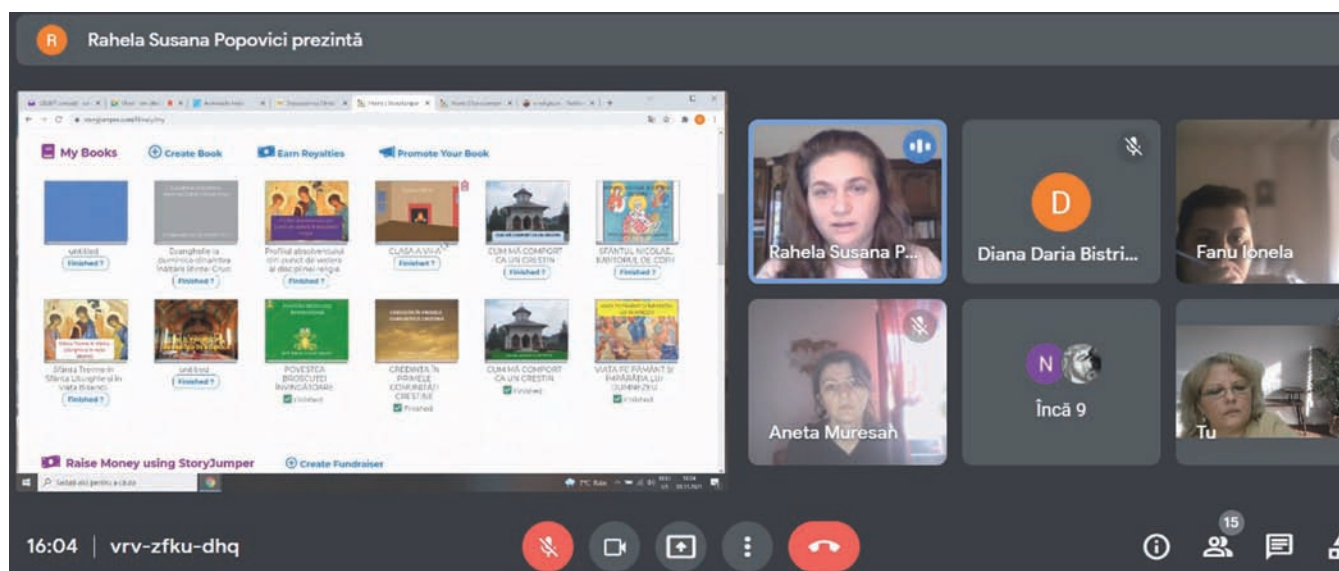
Totodată, profesorii de religie au fost invitați să desfășoare, la nivelul unităților de învățământ și în cadrul diferitelor parteneriate, activități dedicate praznicelor împărătești, a sărbătorilor religioase și naționale care vor avea loc în perioada imediat următoare: „Intrarea Maicii Domnului în Biserică”, „Sfântul Apostol Andrei”, „Ziua Națională a României”, „Nașterea Domnului”.

Doamna inspector a propus realizarea unui concurs de cunoștințe religioase, la începutul semestrului al II-lea al anului școlar 2021-2022, adresat elevilor din clasele gimnaziale, în urma predării conținuturilor cuprinse în programa școlară.

Activitatea metodică a fost inițiată și organizată de Inspectoratul Școlar Județean Timiș și Liceul Teoretic „Coriolan Brediceanu” Lugoj.

ACTIVITATE METODICO-ȘTIINȚIFICĂ ADRESATĂ PROFESORILOR DE RELIGIE ORTODOXĂ, ÎN CADRUL CERCULUI PEDAGOGIC DETA

O nouă activitate metodică-științifică a avut loc, în sistem online, pentru profesorii de religie ortodoxă din cadrul Cercului Pedagogic VII – Deta. Activitatea a avut ca temă: „Ora de religie în online – provocări și soluții. Elemente de didactică și metodică specifice disciplinei religie”. În cadrul acesteia au fost abordate teme de actualitate și de interes pentru profesorii de religie.

La activitatea, inițiată și organizată de Inspectoratul Școlar Județean Timiș și Școala Gimnazială Moravița, au participat părintele consilier pr. dr. Nichifor Tănase, părintele protopop Ciprian Boșca, doamna inspector școlar pentru disciplina religie, prof. Daniela Liliana Buzatu, pr. Dragoș Georgian Popovici și profesorii de religie ortodoxă din școlile arondate Cercului pedagogic Deta.

Părintele consilier pr. dr. Nichifor Tănase a evidențiat valoarea modelului personal oferit de fiecare profesor elevilor săi. A remarcat că activitatea la catedră este o „muncă misionară

de apostolat” în contextul societății secularizate actuale și tocmai de aceea a evidențiat și importanța rugăciunii personale a profesorului și a lecturii personale din Sfânta Scriptură. Părintele consilier a recomandat ca prin fiecare lecție să se încerce, pe cât este cu putință, să apropiem elevii de Sfintele Taine, subliniind importanța comuniunii în Sfânta Biserică. Lecția de religie să nu rămână o simplă transmitere de noțiuni cu specific religios, ci să stârnească în elevi dorința de a se apropia de Dumnezeu, de Biserică, iar noțiunile însușite în cadrul orelor să le fie sprijin și să le fie de real folos în timpul vieții.

Părintele protopop Ciprian Boșca a subliniat câteva dintre provocările pe care le-a observat în momentul în care atât profesorii, cât și elevii au fost nevoiți să pășească în lumea predării online. Tocmai de aceea, tema aleasă a fost apreciată de părintele protopop ca fiind una de foarte mare interes și actualitate.

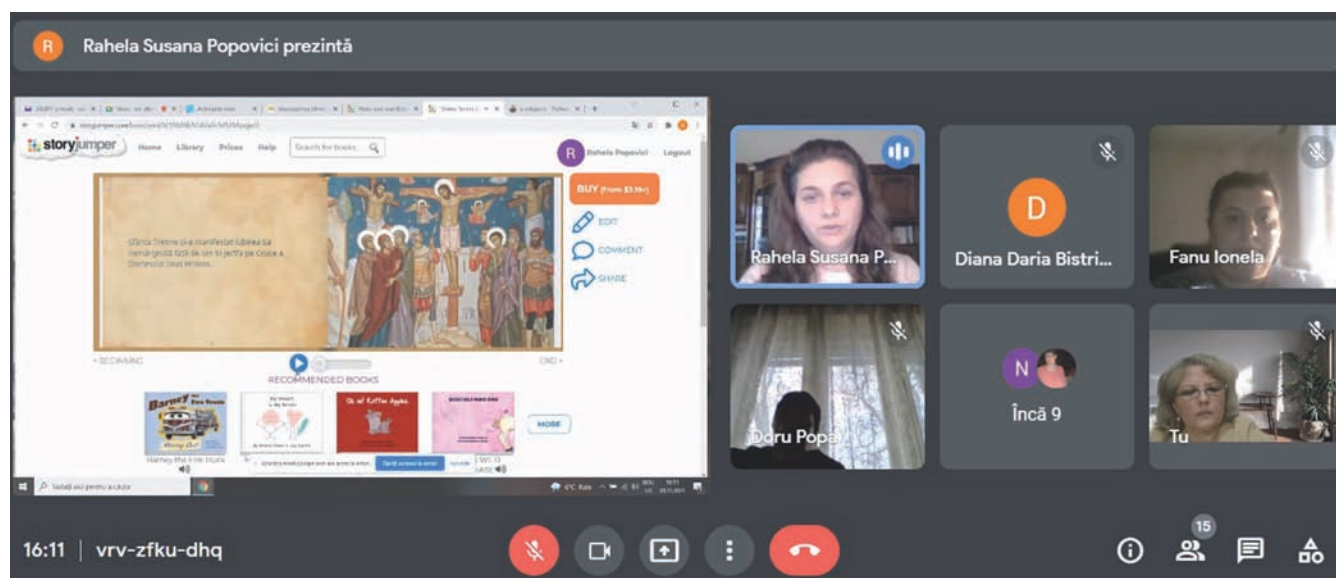
Doamna inspector Daniela Liliana Buzatu a prezentat în cadrul întâlnirii fișa de lucru pentru elevii clasei a II-a: Maica Domnului, îngerii și sfinții săvârșesc minuni, în cadrul căreia a fost valorificată predarea în sistem on-line, dar și în sistem clasic. Totodată, a fost prezentată *Fișa de lecură* din cadrul Cercului de lecturi religioase, evidențiind importanța înțelegerii și aprofundării textelor religioase studiate. Aceasta a fost completată în timp real cu participarea profesorilor, evidențiindu-se astfel un model de lucru interactiv, care poate fi aplicat la clasă de fiecare profesor. Îndemnul domniei sale a fost, de asemenea, acela de a căuta și a elabora materiale didactice, punând accentul pe sensibilizare și dezvoltarea evlaviei în sufletul elevilor.

Totodată, profesorii de religie au fost invitați să desfășoare la nivelul unităților de învățământ și în cadrul diferitelor parteneriate, activități dedicate praznicelor împărătești, a sărbătorilor religioase și naționale care vor avea loc în perioada imediat următoare: Intrarea Maicii Domnului în biserică, Sfântul Apostol Andrei, Ziua Națională a României, Nașterea Domnului. Doamna inspector a propus realizarea unui concurs de cunoștințe religioase adresat elevilor, în urma predării conținuturilor cuprinse în programa școlară, la începutul semestrului al II-lea.

Doamna profesor Rahela Popovici a prezentat diferite platforme specifice disciplinei religie, de unde profesorii pot lucra exerciții digitale pentru fiecare lecție din Programa școlară. De

asemenea, a prezentat modalități concrete prin care se pot elabora propriile exerciții digitale. Acestea au avantajul că fiind elaborate personal, sunt adaptate specificului claselor, nivelului de cunoștințe, dar și în funcție de preferințele elevilor.

„În activitatea noastră de profesori de religie, pentru a spori atât noi, cât și elevii noștri, suntem chemați să rămânem mereu în legătură cu Dumnezeu, cu Maica Domnului și cu sfinții, să cercetăm, să căutăm materiale valoroase, să învățăm, și să elaborăm la rândul nostru materiale folositoare. De aceea este important să învățăm unii de la ceilalți. Fie ca Domnul să pună în inima noastră cele bune și să ne putem fi sprijin unii altora! Această întâlnire în care ne-am bucurat unii de prezența celorlalți, nădăduim că fost una rodnică, pentru folosul nostru al tuturor și spre slava lui Dumnezeu!”, a spus profesoara Rahela Popovici.

SEARĂ DUHOVNICEASCĂ STUDENȚEASCĂ LA GIROC

Biserica nouă a Parohiei Ortodoxe din Giroc a găzduit, în Duminica Lăsatului Sec pentru Postului Nașterii Domnului (14 noiembrie), întâlnirea studenților teologi din anul III, de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara, cu tutorele lor, părintele lector universitar doctor Adrian D. Covan. Tema întâlnirii, intitulată „Sfânta Scriptură – *poteca* pe care nu te rătăcești” a fost expusă în dezbaterile teologice așezate în lumina înțeleșurilor dogmatice ale Ortodoxiei, cu vizibile accente duhovnicești și pastorale. Acestea s-au dovedit lămuritoare în ceea ce privește discuțiile avute la orele de curs și de seminar. Dialogul de seară s-a încheiat cu oferirea unei agape frățești de către părintele profesor studenților săi, iar finalul întâlnirii a

stat sub semnul rugăciunii, prin intonarea unor imnuri creștine închinare lui Dumnezeu și Maicii Domnului.

CONCURS JUDEȚEAN DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Timișoarei a organizat, în perioada 10.11.2021-27.11.2021, ediția a IX-a a Concursului județean de cultură religioasă „Bucuria Nașterii Domnului în suflet de copil”, care a avut drept

scop mărturisirea credinței ortodoxe de către copii, prin intermediul creației artistico-plastice cu caracter religios. Concursul este încadrat în agenda Consiliului Județean Timiș, instituție care asigură partea de finanțare.

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Timișoarei are ca parteneri tradiționali în organizarea concursului: Inspectoratul Școlar Județean Timiș, Liceul de Arte Plastice din Timișoara și Liceul Tehnologic „Petre Mitroi” Biled.

Au concurat 645 de elevi, sub îndrumarea a 93 de profesori coordonatori. Lucrările vor fi evaluate în perioada 02.12.2021-10.12.2021 de către o comisie formată din profesori de specialitate din cadrul Liceului de Arte Plastice din Timișoara. Criteriile de jurizare vor fi: frumusețea exprimării artistice și a mesajului transmis, folosirea simbolurilor religioase, armonia și expresivitatea plastică, originalitatea, stilul, aspectul estetic al lucrărilor.

ELEVII SEMINARIȘTI DIN TIMIȘOARA AU PARTICIPAT LA O ACTIVITATE EDUCATIVĂ EXTRACURRICULARĂ, DEDICATĂ ZILEI BIBLIEI

În contextul împlinirii a 333 de ani de la prima traducere integrală, în limba română, a Sfintei Scripturi, la Muzeul de artă bisericească veche de la Catedrala mitropolitană din Timișoara, elevii secției de teologie de la Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva”, coordonați de diac. prof. dr. Răzvan Emanuel Fibișan, au participat Luni, 15 noiembrie, la o activitate catehetică, dedicată Zilei Bibliei.

În ambianța muzeului ce găzduiește obiecte de cult, icoane, manuscrise și tipărituri vechi din colecția de artă bisericească veche din Banat, elevii seminariști au primit, de la părintele profesor și de la monahia muzeograf dr. Nicoleta Ploșnea, informații prețioase despre istoria celei mai cunoscute și publicate cărți de pe pământ, despre primele traduceri în limba română a textelor biblice, despre diversele tehnici de imprimare ale textului sacru, precum și despre ornamentica tipăriturilor vechi ce fascinează cu varietatea, frumusețea, complexitatea și meticulozitatea xilografurilor. De asemenea au fost evocați tipografii bisericești mai importanți din țara noastră care au reușit să îmbogățească,

prin strădania lor, cultura religioasă a poporului român.

Elevii au avut posibilitatea să vadă o parte din cele mai importante tipărituri românești, cum ar fi: Noul Testament de la Bălgrad (Alba-Iulia) din 1648, realizat de Mitropolitul Simion Ștefan – prima traducere integrală a Noului Testament în limba română; Palia de la Orăștie din 1582 (ce cuprinde fragmente din Vechiul Testament, traduse de trei bănațeni din Lugoj și Caransebeș), Biblia de la Blaj (1795), Biblia de la Buzău (1854-

1856), Biblia de la Sibiu (1858) - realizată de Mitropolitul Andrei Șaguna, etc.

Au trăit emoții deosebite în fața Bibliei de la București din 1688, prima traducere integrală în limba română, ce a avut un rol crucial în unificarea limbii române vorbite în toate provinciile istorice locuite de români și considerată, îndeobște, cel mai important eveniment cultural al secolului al XVII-lea românesc.

Tinerilor le-a fost prezentată ediția princeps, tipărită cu binecuvântarea Patriarhiei Ecumenice, din inițiativa și cu cheltuiala domnitorului Șerban Cantacuzino al Țării Romanesti, dar și cu stăruința logofătului Constantin Brâncoveanu. Cunoscută și ca Biblia lui Șerban, aceasta a

devenit un *textus receptus* de supremă autoritate în evoluția tipăriturilor sacre în limba română, deoarece edițiile Bibliei ce au urmat, în limba poporului român (Biblia de la Blaj - 1795, Biblia de la Petersburg - 1819, Biblia de la Buzău - 1854-1856, Biblia de la Sibiu 1856-1858), se sprijină pe textul din 1688.

La final, elevii timișoreni au primit, în dar, cărți, iconițe, câte un album cu Muzeul Catedralei mitropolitane din Timișoara, precum și câte un număr al Revistei „Învierea” a Arhiepiscopiei Timișoarei, dedicat Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, de la a cărui canonizare solemnă s-au împlinit, în luna octombrie, 65 de ani.

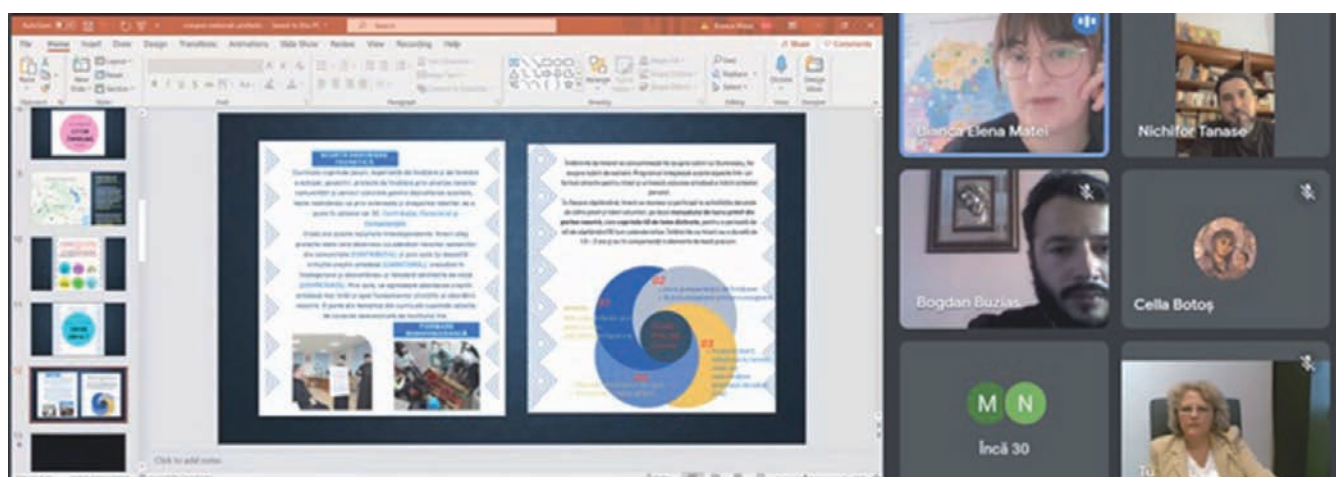

În ședința din 14-15 Noiembrie 2006, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a instituit ziua de 13 Noiembrie, când este sărbătorit Sfântul Ioan Gură de Aur, cel mai mare exeget al Sfintelor Scripturi, drept **Ziua Bibliei**, având în vedere rolul Sfintei Scripturi în viața liturgică și în formarea duhovnicească a creștinilor.

BIROUL DE CATEHIZARE, INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ ȘI FUNDAȚIA „NOI ORIZONTURI” (ORTHOPRAXIS) – UN NOU PĂRTENERIAT CATEHETIC ÎN ARHIEPISCOPIA TIMIȘOAREI

La 16 noiembrie 2021 a fost organizată o întâlnire de lucru a responsabililor de cateheză parohială din cadrul celor șase protopopiate ale Arhiepiscopiei Timișoarei. Toți profesorii de religie, implicați în desfășurarea proiectelor la nivelul comunității, în cadrul parteneriatului dintre Școală și Biserică, au fost invitați să participe, știind faptul că experiența preoților cateheti, în colaborare cu experiența didactică a profesorilor de religie, vor oferi valoare acestor activități.

Întâlnirea a avut pe ordinea de zi următoarele teme: comunicarea rezultatelor întâlnirii de la Mănăstirea Caraiman (Congresul Național Catehetic ediția 2021), dintre inspectorii de cateheză și inspectorii de religie; comunicarea noului concept al Concursului Național Catehetic „Hristos Împărtășit copiilor”; alcătuirea unei agende de întâlniri pe grupe de protopopiat și plenară în Timișoara; realizarea unei strategii de recrutare voluntariat și management al resurselor și crearea unei baze de date a

Invitați speciali la această întâlnire au fost domnul Dana Matthew Bates Fondator & Director Executiv Fundația „Noi Orizonturi”, înființată în anul 2000 și doamna Bianca Elena Matei, trainer internațional, director executiv *Orthopraxis* și manager al rețelei naționale de Cluburi pentru tineret Credo Impact.

Din partea Inspectoratului Școlar Județean Timiș a fost prezentă doamna inspector de Religie, Prof. Daniela Buzatu, iar din partea Centrului eparhial, preotul consilier Nichifor Tănase și preotul Cristian Aurel Tomescu, referent catehetic.

activităților de parteneriat Școală-Biserică. Cadrul realizat de această întâlnire a fost unul special datorat prezenței acelor profesori de religie și preoți cu experiență, implicați în activitatea din școală și din comunitate și cu care colaborăm sau am colaborat în diverse activități, precum Proiectul *Alege Școala*, cursuri de formare, articole pentru Revista *Lumina Vieții*, concursuri, lecții deschise, metodiștii pentru inspecții, responsabili cercuri pedagogice pentru activitățile metodico-științifice. Urmează în zile următoare alcătuirea unei agende a întâlnirilor la nivel de protopopiat.

ACTUALITATEA EPARHIALĂ

HARAMUL PAROHIEI SÂNANDREI COLONIE

Duminică, 21 noiembrie 2021, cu ocazia praznicului „Intrării în templu a Maicii Domnului”, biserica din parohia Sâna Andrei Colonie și-a sărbătorit hramul, cinstind-o prin rugăciune pe Maica Domnului, ocrotitoarea sfântului lăcaș și a comunității.

Soborul slujitorilor, alcătuit din protopopul Cristian Păiș, preotul paroh Teodor Cocan și preotul pensionar Vasile Anișorac, a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica parohială. La slujbă au participat mulți credincioși din parohie, din Timișoara, precum și din alte localități, așezământul parohial din Sâna Andrei Colonie fiind căutat de către mulți credincioși pentru frumusețea locului și atmosfera de pace și liniște duhovnicească de aici.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către părintele protopop care a vorbit despre însemnătatea praznicului, făcând referire la îndemnul psalmistului: „Faceți făgăduințe și le împliniți Domnului Dumnezeului vostru” (Psalmul 75, vers.11), Sfinții Ioachim și Ana, părinții Maicii Domnului, fiind un exemplu despre cum trebuie să împlinim făgăduințele. Aceștia, după rugăciuni stăruitoare, ajunși la bătrânețe, au primit cel mai ales dar ceresc, pe Sfânta Fecioară Maria, pe care arhanghelul Gavriil o va numi „cea plină de har” (Luca I, 28), adică împodobită cu cele mai alese daruri divine, pentru că doar ea era menită să devină „Biserică Preacurată a Mântuitorului”, așa cum o numește condacul sărbătorii.

După încheierea Sfintei Liturghii, părintele paroh Teodor Cocan a dat citire Pastoralei Sfântului Sinod la prima Duminică din Postul Nașterii Domnului, după care a mulțumit credincioșilor prezenți, precum și celor care de-a lungul timpului au contribuit financiar la ridicarea, pictarea și înfrumusețarea sfântului locaș, a paraclisului, a corpului de chilii și a trapezei.

În încheiere a urmat o agapă frățească la care au fost invitați toți credincioșii care au participat la Sfânta Liturghie.

Parohia Sâna Andrei Colonie, din cadrul protopopiatului Timișoara II, este situată în apropierea municipiului Timișoara, la kilometrul 13 pe DN69, în direcția Arad. Actuala așezare s-a încheiat în jurul I.A.S.-ului aparținător comunei Sâna Andrei, fiind constituit din lucrătorii agricoli angajați la unitatea de aici. Parohia s-a constituit în anul 2001, iar în 29 iulie 2013, după numirea noului preot paroh Teodor Cocan, a fost așezată piatra de temelie a sfântului locaș, de către Preasfințitul Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Cu binecuvântarea și sprijinul Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, în decurs de câțiva ani, părintele Teodor, împreună cu credincioșii au ctitorit o biserică frumoasă, un paraclis și un corp de chilii, precum și alte clădiri necesare bunei funcționări a parohiei.

CREDINCIOȘII DE LA BISERICA STUDENȚILOR ALĂTURI DE ABSOLVENȚII ȘI MEDICII CARE SUSȚIN EXAMENUL DE REZIDENȚIAT

Duminică, 21 noiembrie 2021, la Biserica Studenților din Timișoara, după Sfânta Liturghie, credincioșii și preotul bisericii, părintele profesor Marius Ioana, au avut printre ei un enoriaș deosebit. În această zi de mare praznic, când creștinii ortodocși sărbătoresc *Intrarea în Biserică a Maicii Domnului*, închinarea ei la Templul din Ierusalim spre a duce o viață de rugăciune, preotul bisericii le-a amintit credincioșilor de un eveniment important care are loc în viața foștilor absolvenți ai Facultății de Medicină.

La Sfânta Liturghie, părintele paroh s-a rugat împreună cu credincioșii pentru cei care au susținut examenul de rezidențiat, un examen major pentru cariera lor profesională. Aflat în biserică la rugăciune, doctorul Marius Craina, profesor universitar la Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara și Președintele Senatului U.M.F., a fost invitat de părintele Marius Ioana, să rostească câteva gânduri. La îndemnul părintelui, profesorul universitar Marius Craina a rostit un cuvânt, în care a menționat importanța acestui examen pentru absolvenții de medicină și ponderea lui pentru pregătirea de specialitate a acestor medici pentru anii care vin.

De asemenea, făcând referire la situația actuală, medicul a prezentat dramatismul situației din spitale, eforturile deosebite pe care le fac medicii și întreg personalul medical pentru a face față

acestui context pandemic. Sistemul medical este copleșit de complexitatea cazurilor de infectare cu noul coronavirus și a avertizat că, de multe ori, din neștiință sau din neatenție, oamenii nu se protejează îndeajuns. Toate eforturile și toată buna pregătire a medicilor, fără această conștientizare a complicațiilor bolii, sunt zădărnicate de lipsa

noastră de conștientizare și de înțelegere a situației în care s-a ajuns. Domnul doctor Marius Craina a dat câteva exemple de cazuri care au pierdut lupta cu această boală, dar și de oameni care au învins boala și sunt în recuperare. Apelul domnului doctor a fost unul de prevenție prin respectarea regulilor sanitare, îndemnând la unitate, întrucât „suntem toți oameni și așa se cuvine, în vremuri ca acestea, să fim uniți.”

Părintele profesor Marius Ioana, preotul studenților, a menționat

că, unii dintre medicii și absolvenții care susțin acest examen, s-au rugat mulți ani în această biserică, alături de alți tineri studenți. Unii i-au fost ucenici și fii duhovnicești, tineri bine pregătiți și merituoși, pe toți aceștia pomenindu-i în rugăciune, la Sfânta Liturghie.

Această rugăciune pentru elevi și pentru studenți, pentru profesori și pentru foștii studenți este o constantă a vieții liturgice a Bisericii Studenților, biserică situată atât de aproape de cei care studiază, în campusul universitar.

CENTENARUL UNUI EPISCOP ROMÂN, SĂRBĂTORIT LA SÂNGEORGE

Praznicul *Intrării în biserică a Maicii Domnului*, a fost sărbătorit și în parohia Birda. În Ajun, în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din Birda a fost săvârșită Vecernia unită cu Litia, urmată în ziua prăznuirii, de Utrenie și Sfânta Liturghie, săvârșite în biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Sângeorge.

La momentul predicii a fost citită Pastorală Sfântului Sinod la prima Duminică a Postului Nașterii Domnului, în cadrul căreia s-a subliniat semnificația Anului Omagial și Comemorativ pentru credincioșii din Patriarhia Română.

S-au împărțit cu Trupul și Sângele Domnului mai mulți copii și credincioși, din filia Sângeorge și din parohia Birda.

Duminică seara, în biserica din Sângeorge, s-a desfășurat activitatea religioasă, catehetică și filantropică „Centenarul unui episcop român”. Activitatea a debutat cu slujba Vecerniei și a fost

urmată de susținerea unei cateheze ilustrate intitulate: „Episcopul Emilian Birdaș la Centenar (1921-2021)”. Incursiunea catehetică s-a datorat împlinirii, pe 23 noiembrie, a 100 de ani de la naștere și a urmărit prezentarea etapelor vieții și slujirii ierarhului ardelean. Cateheza a subliniat 3 aspecte: 1). Jertfelnicia unei vieți și contribuția la cunoașterea literaturii vechi bisericești; 2. Originea maramureșeană a vlădiciei, născut în Rohia, de unde mulți consăteni ai acestuia au luat drumul Banatului și s-au așezat la Sângeorge; 3). Legăturile episcopului Emilian cu Banatul.

Cateheza a fost urmată de o expoziție de carte și de vizionarea filmului documentar „Călătorie către Evul de Mijloc. Biserica Mănăstirii Râmeț”, produs de Televiziunea Trinitas, a Patriarhiei Române.

LANSAAREA VOLUMULUI „GĂTAIA. MONOGRAFIE”

În Duminica a 30-a după Rusalii, în biserica parohială cu hramul „Învierea Domnului” din Gătaia, a fost oficiată Utrenia și Sfânta Liturghie de către părintele Ciprian Boșca, protopopul Detei și părintele paroh Călin Negrea. După otpust, a fost săvârșită o slujbă de pomenire pentru protopopul și scriitorul Mihail Gașpar, de la a cărei trecere la cele veșnice s-au împlinit în 27 noiembrie, 92 de ani. Cu acest prilej au

slujit alături de cei doi clerici amintiți părintele prof. dr. Daniel Alic și părintele dr. Valentin Bugariu de la Parohia Birda.

În continuare a fost prezentat volumul *Gătaia. Monografie*, Editura Sitech, Craiova, 2021, 441 p, iscălit de părintele Valentin Bugariu. Șirul vorbitorilor a fost deschis de părintele Daniel Alic, care a apreciat acest demers științific, din care cititorul poate dobândi curaj, tărie, verticalitate, onestitate, valori care răsar din caracterul moral al cărții. Prof. Herbert Weissmann, co-autor al *Monografiei comunei Gătaia* (Timișoara, 1972), a vorbit de cărțile pe care le-a semnat, cea dedicată Liceului (1971) și Comunei (1972) și care oferă celor care le parcurg „îmbogățire sufletească”. Autorul cărții lansate a vorbit despre „Gătaia de ieri, de azi și dintotdeauna”, în care a expus munca de documentare, etapele principale ale conținutului și s-a oprit la contribuțiile școlare și bisericești ale microzonei cercetate.

MILITARIII LUGOJENI, ÎN SPRIJINUL VETERANILOR DE RĂZBOI

Militarii Batalionului 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina” din Lugoj îi au, zilele acestea, în atenție și pe veteranii de război din urbea de pe Timiș. Au fost vizitați veteranii de război din garnizoana Lugoj, nonagenarii Nicolae Streian, Ioan Magina și Marin Turculeanu, care tocmai a împlinit frumoasa vârstă de 98 de ani. Aceștia au primit din partea militarilor câteva daruri, constând în produse alimentare de bază, dar și de igienă și protecție sanitară.

„Toate aceste acțiuni vin să aducă un strop de bucurie și de liniște în sufletul celor greu încercați în această perioadă, nu doar din cauza bătrâneților, ci și a efectelor pandemiei COVID-19. Întreaga activitatea a avut loc cu

respectarea tuturor normelor de protecție, împotriva infectării cu virusul SARS-CoV-2”, a spus părintele Emanuel Gafița, preot militar al garnizoanei Lugoj.

AGENDA ÎNTALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

1 noiembrie 2021

A primit pe doamna ec. Maria Murari, primarul localității Fârdea, dimpreună cu preotul paroh Ieremici Bojidar;

A primit pe protosinghelul Matei Buliga, starețul mănăstirii Dobrești, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe domnul Alin Miclea, din Timișoara;

A primit pe doamna ec. Steliana Stanciu, director economic Primăria Municipiului Timișoara.

2 noiembrie 2021

A prezidat examenul pentru obținerea gradului I în preoție, respectiv colocviul de admitere la gradul I, desfășurat la mănăstirea Șag – Timișeni;

În după-amiaza zilei a participat la conferința preoțească de toamnă din protopopiatul Deta.

3 noiembrie 2021

A primit pe preotul paroh Mihai Ierima, de la parohia Cenei, din protopopiatul Timișoara I.

4 noiembrie 2021

A participat la conferința preoțească de toamnă din protopopiatul Făget.

5 noiembrie 2021

A primit pe doamna prof. Daniela Liliana Buzatu, inspector școlar pentru disciplina Religie, din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș.

A primit pe preotul paroh Cătălin Ionele, de la parohia Hodoni, din protopopiatul Timișoara I.

7 noiembrie 2021

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

8 noiembrie 2021

A oficiat Sfânta Liturghie la parohia Sănandrei Colonie, din protopopiatul Timișoara I;

La orele prânzului a vizitat Spitalul din Gătaia, oferind în dar 3,6 tone alimente neperisabile.

9 noiembrie 2021

A primit pe domnul Ioan Degău, directorul Băncii Centrale Corporatiste Creditcoop – agenția Oradea, dimpreună cu domnul prof. univ. dr. Ioan Laza, director și editorialist la cotidianul "Crișana" - Oradea.

11 noiembrie 2021

A prezidat ședința de Consiliu Eparhial desfășurată la reședința mitropolitană.

12 noiembrie 2021

A primit pe preotul paroh Radu Alecu, de la parohia Sănandrei, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul Cristian Feraru, administratorul paraclisului mitropolitan cu hramul „Sfântul Ioan Evanghelistul”, din Timișoara;

A primit pe preotul paroh Sebastian Pîra, de la parohia Teș, din protopopiatul Lugoj;

A primit o delegație a Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, condusă de preotul conf. univ. dr. Vasile Pop;

A primit pe doamna prof. Adela Panait, directorul Liceului Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” din Timișoara, dimpreună cu doamna Maria Jura, administratorul Liceului;

A primit pe preacuviosul părinte lect. univ. dr Rafael Povârnaru, de la Facultatea de Teologie din Timișoara.

În după-amiaza zilei, la invitația Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit slujba de priveghere la catedrala episcopală din Arad, cu prilejul sărbătorii Sfântului Ierarh Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului.

14 noiembrie 2021

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană, alături de Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și de un sobor de preoți format din slujitori ai catedralei și consilieri de la Centru eparhial.

După Sfânta Liturghie, în catedrala mitropolitană, în prezența credincioșilor a fost lansată cea mai recentă carte a Părintelui Mitropolit Ioan, „Omul comoara lui Dumnezeu”;

La orele prânzului a primit la reședința mitropolitană oficialități locale și județene, care i-au transmis felicitări cu prilejul zilei de naștere.

15 noiembrie 2021

A primit pe preotul paroh Gheorghe Luminos, de la parohia Silagiu, din protopopiatul Lugoj, dimpreună cu domnul Iulian Groza, epitropul bisericii;

A primit pe preotul paroh Sergiu Zaharia, de la parohia Buziaș I, dimpreună cu domnii: Ioan Tuducea – epitrop parohial, respectiv Ioan Rotaru – consilier parohial;

A primit pe doamna Ileana Tomoiagă, director adjunct al Inspectoratului Teritorial de Muncă Timiș;

A primit pe preotul paroh Valentin Voicu, de la parohia Ohaba Forgaci, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul paroh Ovidiu Cucec, de la parohia Utvin, din protopopiatul Timișoara I, dimpreună cu domnii Ionel Bara – epitrop parohial, respectiv Avisalom Bara – consilier parohial;

A primit pe preotul paroh Marius Ioana, de la Biserica Studenților Timișoara, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Gheorghe Florea, de la parohia Ghilad, din protopopiatul Deta;

A primit pe preotul Ștefan Mezin, responsabilul Atelierului de lumânări;

A primit pe domnul conf. univ. dr. Luca Constantin, managerul Institutului de Cardiologie din Timișoara;

A primit pe preotul dr. Daniel Alic, coslujitor la parohia Timișoara Sf. Ilie Fabric, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe preotul paroh Ciprian Berariu, de la parohia Racovița, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe domnul chestor de poliție Alin Petecel, Inspector Șef al Inspectoratului Județean de Poliție Timiș.

16 noiembrie 2021

A primit pe domnul colonel Nicolae Slev, Inspector Șef al Inspectoratului Județean de Jandarmi Timiș, dimpreună cu domnul colonel Remus-Ioan Cîmpan, comandantul Grupării Mobile de Jandarmi „Glad Voievod” Timișoara;

A primit pe domnul chestor de poliție Tiberiu Gim Giurea, Inspector Șef al Inspectorat Teritorial al Poliției de Frontieră Timiș.

17 noiembrie 2021

A primit domnul Locotenent-colonel Robert Călin Pioară, comandantul Batalionului 183 Infanterie „General Ion Dragalina” Lugoj, dimpreună cu preotul militar dr. Emanuel Gafița, din cadrul Batalionului.

20 noiembrie 2021

În dimineața zilei a sfințit clopotul de la paraclisul mitropolitan „Sfântul Ioan Evanghelistul”, din Timișoara.

21 noiembrie 2021

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

22 noiembrie 2021

A primit pe preotul paroh Ion Dragomir, de la parohia Nevrincea, din protopopiatul Făget;

A primit pe licențiatul în Teologie Pastorală Florin Lăzărescu, din Timișoara;

A primit pe domnul comisar șef Daniel Tudorescu, de la Inspectoratul Județean de Poliție Timiș;

A primit pe doamna ing. Vergina Popescu, directorul Inspecție de Stat în Construcție – Timiș.

23 noiembrie 2021

La invitația Preasfințitului Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, a participat la manifestarea comemorativă „Un secol de la nașterea episcopului Emilian Birdaș”, eveniment desfășurat la Caransebeș.

24 noiembrie 2021

A primit pe preotul paroh Ioan-Emanuel Pavel, de la parohia Balinț, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul Cristian Păiș, protopopul Oficiului protopopesc Timișoara II;

A primit pe domnul ing. Eleodor Coptil, directorul societății Cons Electrificare Instal Timișoara;

A primit pe protosinghelul Matei Buliga, starețul mănăstirii Dobrești, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe domnul general de brigadă dr. Dan Ionescu, Comandantul Brigăzii 18 Cercetare Supraveghere „Decebal”, dimpreună cu preotul militar Andrei Chiriliuc.

25 noiembrie 2021

A primit pe preotul paroh Gheorghe Covaci, de la parohia Cenad, din protopopiatul Sânnicolau Mare;

A primit pe domnul ing. Radu Blotor, directorul Turnătoriei de clopote, din Satulung, Maramureș;

A primit pe preotul Cosmin Drugan, coslujitor la parohia Săcălaz, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe domnul conf. univ. dr. Daniel Lemeni, respectiv pe preotul lect. univ. dr. Adrian Covan, de la Facultatea de Teologie din Timișoara, dimpreună cu doamna prof. Monica Ghera, de la Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul”, din Timișoara;

A primit pe domnul Daniel Coraș, din Timișoara;

A primit pe preotul paroh Mihai Herghelegiu, de la parohia Satchinez, din protopopiatul Sânnicolau Mare.

28 noiembrie 2021

A oficiat Sfânta Liturghie la parohia Timișoara Calea Aradului;

În seara zilei a participat la sărbătoarea de Hanuka a comunității evreilor din Timișoara, la Sinagoga din zona Iosefin.

30 noiembrie 2021

A oficiat slujba de înmormântare a părintelui conf. univ. dr. Nicolae Belean, de la parohia Calea Martirilor – Sfântul Ștefan, din Timișoara;

În după-amiaza zilei, în Aula „Ștefan Cicio Pop”, din cadrul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, i-a fost decernat titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității în cauză.

A consemnat Preotul Marius Sfercoci
Inspector eparhial